

บรรณานุกรม

ภาษาไทยหนังสือ

การศึกษาแห่งประเทศไทย, สมาคม. จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.

กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: รวมสาส์น, 2519.

คณะกรรมการวางแผนปฏิรูปการศึกษา. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. โลกส่วนตัวของผม. เล่ม 1. พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2511.

จำนงค์ ทองประเสริฐ. หลักภาษา การไวยากรณ์ ท.401,ท.402. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2520.

จำเนียร ชวงโชติ และคณะ. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.

เจือ สตะเวทิน. หลักภาษาและการใช้ภาษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. พระนคร:

อักษรเจริญทัศน์, 2510.

ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ. ภาษาไทยสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

นราธิปพงศ์ประพันธ์, พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่น. วิทยาวรรณกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2.

พระนคร: สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, 2514.

นิพนธ์ สุขปริทัศน์. นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เณศ, 2519.

บรรจบ พันธุเมธา. বাদีสันสกฤตในภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทย-วิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2520.

- ประคอง กรรณสูตร. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- ประภัตร-ศรียา นิยมธรรม และธีระ สุมิตร. การพัฒนาและการประเมินผลวัตถุประสงคฺ์เชิงพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วรรณกิจ, 2518.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. แบบเรียนภาษาไทย ท.402 หลักภาษาและการใช้ภาษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- เป็รื่อง กุมุท. เทคนิคการเขียนบทเรียนโปรแกรม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- ณะชัย โปษภุชณะ. หลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2506.
- รัตนาศิริพานิช. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสำหรับใช้ในวงการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518.
- ลัดดา ศิริเจริญ, วิบุษ โสภวงศ์ และวรรณิ์ สังขนิม. ตำราวิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ภาษาไทย ตอน 2 หลักภาษา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505.
- วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. บาลี ไวยากรณ์ ภาคที่ 1 อักษรวิธี. พระนคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2507.
- วิชากร, กรม. หลักภาษาไทย ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. พิมพ์ครั้งที่ 10. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510.
- ศึกษากิจพิพัฒน์, ชุน. ไวยากรณ์ มัธยมปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 3. ธนบุรี: สำนักพิมพ์สื่อการค้า, 2503.
- ศึกษาศิกร, กระทรวง. บทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- ศึกษานิเทศก, หนวย. กรมสามัญศึกษา. ประมวลการสอน หมวดวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. บาลี-สันสกฤตที่สัมพันธ์กับภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

สุนทรภาศิต, ชุน. และครุณกิจวิฑูร, หลวง. ไวยากรณ์ไทย สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 6. พิมพ์ครั้งที่

11. พระนคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2503.

เสฐียรโกเศศ. วัฒนธรรม. นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี: สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2515.

เสถียร วิลาวรรณ. หลักภาษาไทย และการไวยากรณ์ไทย ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. พระนคร:
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2511.

_____ . แบบฝึกหัดหลักภาษาไทย ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2520.

อนุমানราชชน, พระยา. นิรุกติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2515.

อักษรบัณฑิต, หางหุ้นส่วน. แผนกการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพมหานคร:
อักษรบัณฑิต, 2520.

อารีย์ สหชาติโกสีย์. เทียบลักษณะคำบาลี-สันสกฤตกับคำไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์สหกรณ์การชายและการซื้อแห่งประเทศไทย, 2517.

อุปถัมภ์ศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2511.

บทความ

คณะกรรมการวางแผนปฏิรูปการศึกษา. "การวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา." วารสาร
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 6 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2517): 1-7.

ฉวีวรรณ ฉิ่งถิ่น. "อันอาจนำไปสู่บทเรียนสำเร็จรูป." วารสารศูนย์ศึกษา 3-4 (มีนาคม-เมษายน)
2513): 22-29.

ชนิกา พิชัยณรงค์สงคราม. "ปัญหาสำคัญในระบบการศึกษาของไทย." วารสารสภาการศึกษา
แห่งชาติ 11 (มิถุนายน 2515): 49-56.

นวลจันทร์ โปธา. "วิธีเรียนในโรงเรียน-นอกโรงเรียน." วารสารการวิจัยทางการศึกษา
7 (มิถุนายน 2520): 23-29.

บุญเสริม อุทธานิรมย์. "บทเรียนสำเร็จรูป: นวัตกรรมที่นาสนใจ." วิทยาสาร 37 (15 ตุลาคม
2519): 14-17.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ด. "การสอนภาษาไทยกับค่านิยมในปัจจุบัน." วิทยาสาร 36

(ธันวาคม 2517): 12-14.

ผะอม โปษกฤษณะ. "พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับภาษาและหนังสือ." วารสารภาษาและหนังสือ

7 (27 พฤษภาคม 2516): 1-2.

วัน ฮาเต็น และคิง. "วัตถุประสงค์เร่งพุทธกิจกรรม." แปลโดย มังกร ทองสุขคี. วิทยาสาร

33 (15 กันยายน 2519): 20-21.

วิทยากร เขียงกุล. "ระบบการศึกษาตลอดชีวิต เป้าหมายใหม่สำหรับชาวโลก." วารสาร

ศูนย์ศึกษา 1 (มกราคม-กันยายน 2515): 71-76.

สุพิทย์ กาญจนพันธ์. "บทเรียนแบบโปรแกรมกับการสอนระดับอุดมศึกษา." วารสารรามคำแหง

4 (มกราคม 2520): 119-130.

เสนีย์ พิทักษ์อรุณพิ. "สภาพจัดการศึกษาและแนวการจัดการศึกษานอกโรงเรียน." วารสาร

สภาการศึกษาแห่งชาติ 12 (กรกฎาคม 2515): 3-5.

อัมพร มีคุษ, คุณหญิง. "สภาพปัจจุบันและแนวทางปฏิรูปการศึกษา." วารสารจันทร์เกษม 120

(กันยายน-ตุลาคม 2517): 4-17.

อาคม จันทร์สุนทร. "การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อการสอนและการสอบ." มิตรครู 17 (กันยายน

2519): 25-32.

เอกสารอื่น ๆ

นิตยา วิชาถาวรรัตน์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง ตัวสะกดในภาษาไทย สำหรับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัย แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง เสียงในภาษาไทย สำหรับระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัย แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

พลรัตน์ ถักมณียานาวิน. "การทดลองสอนพีชคณิตโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป." วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

- มัทนียา แสงสัตตศรีศน์. "ปัญหาการใช้แบบเรียนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2514." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.
- รัตนา วิชาญรัตน์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง ส่วนวนไทย สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- วรรณาด วัชรารุ. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเอาเรื่อง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สถิตมาศ สีหสิทธิ์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง กาพย์ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง คำแถลง สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สุปราณี พงศ์กิจการณ์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง โคลงสี่สุภาพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- หรรษา นิลวิเชียร. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง โครงสร้างของประโยค สำหรับระดับประถมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- อมร จิตคัมภ์. "การสำรวจวิธีสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ ของโรงเรียนในจังหวัดพระนคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

อาภรณ์ ทองจันทร์มูล. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง คำประสม สำหรับระดับมัธยมศึกษา
ปีที่ 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ภาษาอังกฤษ

Books

- Abercrombie, David. Element of General Phonetics. Chicago: Aladine Publishing Co., 1968.
- Atkinson, Norman J. Modern Teaching Aids. London: Liversey Ltd. St. John's Hill. Sherewsbury, 1967.
- Bloomfield, Leonard. Language. New York: H. Holt and Co., 1949.
- Deterline William A. and Others. An Introduction to Programmed Instruction. New Jersey: Prentice Inc., 1963.
- Dewal, O. S. "On Writting Frame." A Handbook of Programmed Learning. Gujarat State. India: Anand Press, n.d.
- Fry, Edward B., Teaching Machine and Programmed Instruction. New York: Mcgraw-Hill Book Co., 1963.
- Garrett, Henry E. Testing for Teacher. New York: Mcgraw-Hill Book Co. Inc, 1963.
- Gronlund, Norman E. Constructing Achivement Test. Englewood Cliffs, N.J.: Prontice-Hall, Inc., 1968.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. 3 rd. ed. New York: Harcourt Brace and World Inc., 1962.
- Schramm, Wilbur. "Programmed Instruction: Today and Tomorrow." Four Case Studies of Programmed Instruction, New York: The Fund for The Advancement of Education Library of Congress, 1964.

- Schramm, Wilbur. The Research on Programmed Instruction: An Annotated Bibliography, Washington D. C.: U. S. Government Printing Office, 1964.
- Susan, Markle Mayer. Good Frames And Bad. New York: University of Illinois., 1969.
- Taber, Julian I., Glaser, Robert and Schaefer, Halmuth H. Learning and Programmed Instruction. New York: Addison-Wesley Publishing Co., Inc., 1965.
- Wittich, Walter Arna and Schuller, Charles Francis. Audio-Visual Material Their Nature and Use. Tokyo: John Weatherhill, 1968.

Articles

- Brown, Robert O. Jr., "A Comparison Test of Test Score of Students Using Programmed Instruction Materials with Those of Students Not Using Programmed Instruction Materials." A V Communication Review 15 (Summer 1967): 183.
- Meadcroft, B. A. "Comparison of Two Methods of Using Programmed Learning." A. V. Communication Review 15 (Summer 1967): 186.
- Reed, Jerry E., and Hayman, John L. "An Experiment Involving Use of English 2600, An Automated Instruction Text." Journal of Education Research 2 (July 1962): 180-184.
-

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "สมาส สนธิ"

สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความมุ่งหมายของบทเรียน

ความมุ่งหมายทั่วไป

1. ให้เห็นความแตกต่างระหว่างคำสมาสกับคำประสม
2. ให้เข้าใจและรู้จักแยกคำโดยวิธีสมาส สนธิ
3. ให้รู้จักสังเกตลักษณะความแตกต่างระหว่างการสมาสและสนธิ

ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หน่วยที่ 1 การสมาส

ตอนที่ 1 ลักษณะคำสมาสและคำประสม

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 บอกวิธีสร้างคำประสมในภาษาไทยได้ (ก.1 - 6) แบบทดสอบข้อ 1
- 1.2 บอกได้ว่าการสมาสเกิดจากการนำคำในภาษาไทยมารวมกัน (ก. 7 - 10)
- 1.3 ให้เหตุผลได้ว่าคำใดเป็นคำสมาสหรือไม่ (ก.11 - 12)
- 1.4 อธิบายการสร้างคำสมาสในภาษาไทยได้ (ก.13) แบบทดสอบข้อ 2
- 1.5 ชี้ข้อแตกต่างระหว่างคำสมาสกับคำประสมในภาษาไทยได้ (ก.14 - 15) แบบทดสอบข้อ 3
- 1.6 สามารถชี้ได้ว่าลักษณะการสร้างคำแบบใดเป็นวิธีการสร้างคำสมาส (ก.16)
- 1.7 ชี้ได้ว่าคำใดเป็นคำสมาสหรือคำประสม (ก.17)

ตอนที่ 2 การวางคำและคำขยายในคำสมาส

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 บอกวิธีการวางคำหลักและคำขยายในภาษาไทยได้
(ก.18 - 21)
- 2.2 สามารถชี้คำหลัก คำขยายของคำประสมในภาษาไทยได้
(ก.22 - 23)
- 2.3 บอกได้ว่า ในภาษาบาลี สันสกฤตมีการวางคำหลัก คำขยาย
อย่างไร (ก.24 - 27) แบบทดสอบข้อ 5
- 2.4 บอกลักษณะการวางคำหลัก คำขยายของคำสมาสในภาษาไทย
ได้ (ก.28 - 30) แบบทดสอบข้อ 6
- 2.5 ชี้ได้ว่าคำใดเป็นคำหลักและคำขยายของคำสมาส (ก.31)
แบบทดสอบข้อ 7

ตอนที่ 3 การสร้างคำสมาสในภาษาไทย

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในสิ่งต่อไปนี้

- 3.1 บอกได้ว่าคำสมาสในภาษาไทยสร้างขึ้นได้อย่างไร
(ก.32 - 37)
- 3.2 บอกจุดประสงค์ของการสร้างคำสมาสในภาษาไทยได้ (ก.38)
แบบทดสอบข้อ 8
- 3.3 สามารถสร้างคำสมาสจากคำที่กำหนดให้ได้ (ก.39 - 42)
- 3.4 อธิบายวิธีสร้างคำสมาสในภาษาไทยได้ (ก.43)
- 3.5 สามารถแยกคำสมาสออกเป็นคำเดิมได้ถูกต้อง (ก.44 - 46)
แบบทดสอบข้อ 9
- 3.6 บอกได้ว่าคำสมาสคำใดมีความหมายคงเดิม เปลี่ยนไปจากเดิม
ผิดไปจากเดิม หรือความหมายอยู่ที่คำใดคำหนึ่งเพียงคำเดียว
(ก.47 - 52) แบบทดสอบข้อ 10, 11

ตอนที่ 4 การเขียนและอ่านออกเสียงคำสมาส

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 4.1 บอกหลักการเขียนคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตที่พยางค์ท้ายมีเครื่องหมายทัณฑฆาตและประวิสรรชนีย์ได้ (ก.53 - 58) แบบทดสอบข้อ 12
- 4.2 บอกหลักและสามารถเขียนคำสมาสที่เกิดจากพยางค์ท้ายคำหน้ามีเครื่องหมายทัณฑฆาตและประวิสรรชนีย์ได้ถูกต้อง (ก.59 - 64) แบบทดสอบข้อ 13, 14
- 4.3 บอกหลักและสามารถอ่านออกเสียงคำสมาสได้ถูกต้อง (ก.65 - 72) แบบทดสอบข้อ 15
- 4.4 สามารถอ่านคำสมาสที่ยกมาได้อย่างถูกต้อง (ก.73) แบบทดสอบข้อ 16
- 4.5 สรุปหลักการเกี่ยวกับคำสมาสได้ (ก.74 - 78)

หน่วยที่ 2 การสนธิ

ตอนที่ 1 ความหมายและประเภทของการสนธิ

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 ให้ความหมายของการสนธิได้ (ก.1 - 3) แบบทดสอบข้อ 17
- 1.2 บอกได้ว่า การสนธิเกิดขึ้นได้อย่างไร (ก.4 - 7)
- 1.3 ชี้ได้ว่า คำใดรวมกันโดยใช้วิธีสนธิหรือไม่ (ก.8) แบบทดสอบข้อ 18
- 1.4 บอกประโยชน์ของการสนธิได้อย่างน้อย 2 ข้อ (ก.9 - 14)
- 1.5 บอกได้ว่า การสนธิแบ่งออกได้กี่ประเภท (ก.15 - 18)
- 1.6 บอกได้ว่า คำใดจะสนธิกันโดยวิธีสระสนธิ พยัญชนะสนธิ หรือนตุคหิตสนธิ (ก.19 - 23) แบบทดสอบข้อ 19

ตอนที่ 2 สระสนธิในภาษาไทย

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 บอกได้ว่าสระสนธิเกิดขึ้นได้อย่างไร (ก.24 – 27) แบบทดสอบขอ 20
- 2.2 บอกได้ว่า สระสนธิแบ่งออกได้กี่หมวดและถืออะไรเป็นหลักในการแบ่ง (ก.28 – 29) แบบทดสอบขอ 21
- 2.3 สามารถชี้ได้ว่า คำที่จะสนธิกันจะใช่การสนธิในหมวด อะ อา, อี อี้ หรือ อุ อู (ก.30 – 32) แบบทดสอบขอ 22
- 2.4 ชี้ได้ว่าคำที่จะสนธิกันเป็นการสนธิในหมวดเดียวกัน หรือสนธิกับหมวดอื่น (ก.33 – 37) แบบทดสอบขอ 23
- 2.5 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากการสนธิสระในหมวด อะ อา ไค้ (ก.38 – 40)
- 2.6 สามารถสร้าง แยกคำสนธิที่เกิดจาก อะ อา สนธิกับสระอื่นได้ (ก.41 – 50) แบบทดสอบขอ 24
- 2.7 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากการสนธิระหว่าง อี อี้ กับ อี อี้ ไค้ (ก.51 – 54)
- 2.8 บอกหลักการสนธิคำที่ลงท้ายด้วย อี อี้ กับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระอื่นได้ (ก.55 – 56) แบบทดสอบขอ 25
- 2.9 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากคำที่ลงท้ายด้วยสระ อี อี้ กับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระอื่นได้ (ก.57 – 60) แบบทดสอบขอ 26
- 2.10 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากการสนธิระหว่าง อุ อู กับ อุ อู ไค้ (ก.61 – 64)
- 2.11 บอกหลักการสนธิระหว่างคำที่ลงท้ายด้วยสระ อุ อู กับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระอื่นได้ (ก.65 – 66) แบบทดสอบขอ 27

- 2.12 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจาก อุ อุ สนธิกับสระอื่น
ได้ (ก.67 - 68) แบบทดสอบข้อ 28
- 2.13 ชี้ไวยากรณ์ที่ยกมาเกิดจากการสนธิระหว่างคำใด
(ก.69 - 70) แบบทดสอบข้อ 29

ตอนที่ 3 พยัญชนะสนธิ

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 3.1 บอกไวยากรณ์พยัญชนะสนธิเกิดขึ้นได้อย่างไร (ก.71 - 79)
แบบทดสอบข้อ 30
- 3.2 ให้อธิบายไวยากรณ์ทำไมพยัญชนะสนธิจึงมีแต่ในภาษาสันสกฤตเป็น
ส่วนมาก (ก.80 - 81)
- 3.3 ชี้ไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตที่ยกมาคำใดลงท้ายด้วยพยัญชนะ
(ก.82 - 84) แบบทดสอบข้อ 31
- 3.4 ชี้ไวยากรณ์ที่จะสนธิกันคำใดจะสนธิโดยวิธีพยัญชนะสนธิ
(ก.85 - 88)
- 3.5 ชี้ไวยากรณ์ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเป็นคำที่ลงท้ายด้วย น ต หรือ
ส (ก.89 - 92) แบบทดสอบข้อ 32
- 3.6 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากคำที่ลงท้ายด้วย น ต
และ ส กับคำอื่นได้ (ก.93 - 108) แบบทดสอบข้อ 33
- 3.7 สร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจาก หุส และ นิส อุปสรรคได้
(ก.109 - 112)
- 3.8 บอกได้ว่า คำสนธิที่ยกมาเกิดจากการสนธิระหว่างคำใด
(ก.113)

ตอนที่ 4 นฤกหิตสนธิ

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 4.1 บอกได้ว่า นฤกหิตสนธิคืออะไร และมีหน้าที่อย่างไร
(ก.114 - 117)

- 4.2 บอกไควาคำโคลงทาบควยนฤหิต (ก.115)
- 4.3 อธิบายไควานฤหิตสนธิเกิดขึ้นไคว่อย่างไร (ก.118 - 123)
- 4.4 บอกหลักการสนธิระหว่างนฤหิตกับสระไค้ (ก.124)
- 4.5 สามารถสร้างคำสนธิที่เกิดจากนฤหิตกับสระไค้
(ก.125 - 126)
- 4.6 บอกหลักการสนธิระหว่างนฤหิตกับคำที่ขึ้นต้นควยพยัญชนะ
วรรคไค้ (ก.127 - 131) แบบทดสอบขอ 34
- 4.7 สามารถสร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากนฤหิตสนธิกับพยัญชนะ
วรรคไค้ (ก.132 - 133) แบบทดสอบขอ 35
- 4.8 บอกหลักการสนธิระหว่างนฤหิตกับคำที่ขึ้นต้นควยพยัญชนะ
เศษวรรคไค้ (ก.134 - 136)
- 4.9 สร้างและแยกคำสนธิที่เกิดจากนฤหิตสนธิกับสระ พยัญชนะ
วรรค และเศษวรรคไค้ (ก.137 - 139) แบบทดสอบขอ
36, 37

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการสมาสกับสนธิ

เมื่อศึกษาบทเรียนตอนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- 5.1 บอกลักษณะที่เหมือนกันของคำสมาสกับสนธิไค้
(ก.140 - 142) แบบทดสอบขอ 38
- 5.2 บอกลักษณะที่ต่างกันระหว่างคำสมาสกับสนธิไค้
(ก.143 - 160) แบบทดสอบขอ 39
- 5.3 พิจารณาไควา ลักษณะใดเป็นลักษณะของการสมาสและสนธิ
(ก.161 - 163) แบบทดสอบขอ 40

คำชี้แจงในการใช้บทเรียน

บทเรียนนี้เรียกว่า บทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "การสมาสและสนธิ" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนสามารถใช้ศึกษาด้วยตนเอง หรือใช้ทบทวนความรู้จากการเรียนในห้องเรียนก็ได้

บทเรียนนี้ได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นข้อหรือตอนสั้น ๆ ตามขั้นที่ควรเรียน เรียกว่า "กรอบ" (frame) แต่ละกรอบจะขีดเส้นคั่นโดยมีอักษร ก. และหมายเลขแสดงลำดับของกรอบไว้ เช่น ก.1 หมายถึงกรอบที่ 1 ก.5 หมายถึงกรอบที่ 5

ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาความรู้ให้ศึกษาพร้อมด้วยคำอธิบาย หรือตัวอย่าง และมีคำถามให้ตอบ โดยใช้ความรู้ที่ได้เรียนจากกรอบนั้น หรือความรู้ที่ได้รับมาจากกรอบก่อน ๆ

แต่ละคำถามจะมีคำตอบที่ถูกของไว้ใหญ่ไว้บนตรงกลางข้อใดที่ ว่าที่ตอบไปนั้นถูกต้องหรือไม่ คำตอบของกรอบหน้าจะอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมคางหมูหลังของกรอบที่ถัดไป เช่น คำตอบของกรอบที่ 5 จะอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมคางหมูหลังของกรอบที่ 6

ตัวอย่าง บทเรียนที่แบ่งเป็นกรอบและคำตอบที่ใช้ตรวจสอบ

ก.5	<p>การสร้างคำสมาสในภาษาไทย ทำได้โดยเอาคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตมารวมกัน คำ <u>วิฆ्न</u> และ <u>กรรม</u> ต่างก็มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต</p> <p>ดังนั้น คำ <u>วิฆ्नกรรม</u> จึงเป็นคำ.....</p>	คำตอบ
ก.6	<p>คำ <u>วิทฺย</u> เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต</p> <p><u>ฐานะ</u> เป็นคำที่มาจากภาษาบาลี</p> <p>คำ <u>วิทฺยฐานะ</u> จึงเป็นคำสมาส เพราะ.....</p> <p>.....</p>	สมาส

ก.7		เกิดจากการรวมคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตเข้าด้วยกัน
-----	--	--

ในบางกรณอาจไม่มีคำถามใหญ่เรียนตอบก็ได้ คือจะมีเฉพาะเนื้อหาความรู้หรือคำอธิบายเพียงอย่างเดียว จึงไม่ต้องตอบคำถามในกรณนั้น ๆ

บทเรียนเรื่อง "การสมาสและสนธิ" แบ่งออกเป็น 2 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 "การสมาส" มีทั้งหมด 78 กรอบ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ลักษณะคำสมาสกับคำประสม (ก.1 – ก.17)
2. การวางคำและคำขยายในคำสมาส (ก.18 – ก.31)
3. การสร้างคำสมาสในภาษาไทย (ก.32 – ก.52)
4. การเขียนและอ่านออกเสียงคำสมาส (ก.53 – ก.78)

หน่วยที่ 2 เรื่อง "การสนธิ" มีทั้งหมด 169 กรอบ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. ความหมายและประเภทของการสนธิ (ก.1 – ก.23)
2. สระสนธิในภาษาไทย (ก.24 – ก.70)
3. พยัญชนะสนธิ (ก.71 – ก.113)
4. นฤกหิตสนธิ (ก.114 – ก.139)
5. เปรียบเทียบการสมาสกับการสนธิ (ก.140 – ก.169)

ก่อนเรียนบทเรียน ให้ทำแบบทดสอบเสียก่อน เพื่อจะใคร่รู้ว่ามีพื้นฐานในเรื่องนี้เพียงไร ให้ทำทุกข้อไม่ต้องกลัวผิด เพราะเป็นการวัดความรู้เดิมเท่านั้น ให้อ่านคำแนะนำก่อนใ้บทเรียนให้เข้าใจ แล้วเริ่มศึกษาบทเรียน โดยปฏิบัติตามคำแนะนำโดยเคร่งครัด หลังจากศึกษาบทเรียนจบแล้ว ให้ทำแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อจะได้เปรียบเทียบความรู้ที่ได้คะแนนต่างจากก่อนเรียนบทเรียนเท่าไร ถ้าคะแนนหลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียน แสดงว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้น จงระลึกเสมอว่าความซื่อสัตย์ต่อตนเองและปฏิบัติตามคำสั่งแจงโดยเคร่งครัดเท่านั้นที่จะช่วยให้ได้ความรู้จากบทเรียนนี้อย่างเต็มที่

แบบทดสอบก่อนและหลัง เรียนบทเรียน

จงเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบ

1. ลักษณะต่อไปนี้ ข้อใดไม่ถูกตามลักษณะการสร้างคำประสมในภาษาไทย
  - ก. เอาคำไทยมารวมกัน
  - ข. คำไทยรวมกับคำบาลี
  - ค. คำไทยรวมกับภาษาอื่น
  - ง. ต้องเอาคำบาลีรวมกับสันสกฤตเท่านั้น
2. คำสมาสในภาษาไทยสร้างขึ้นได้อย่างไร
  - ก. คำไทยรวมกับคำบาลี
  - ข. คำเขมรรวมกับบาลี สันสกฤต
  - ค. คำบาลี สันสกฤตมารวมกัน
  - ง. คำภาษาใดมารวมกันก็ได้
3. คำสมาสในภาษาไทยต่างจากคำประสมในลักษณะใด
  - ก. เกิดจากการนำคำมารวมกัน
  - ข. ใ้คำใหม่เกิดขึ้น
  - ค. ต้องเอาคำบาลี สันสกฤตมารวมกันเท่านั้น
  - ง. ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ
4. คำต่อไปนี้ คำใดที่ถือว่าเป็นคำสมาสในภาษาไทย
  - ก. พลเมือง
  - ข. คุณภาพ
  - ค. คุณค่า
  - ง. พลความ

5. การวางคำหลักคำขยายในภาษาบาลี สันสกฤตมีวิธีการอย่างไร
- คำหลักอยู่หน้าคำขยาย
  - คำหลักอยู่หลังคำขยาย
  - วางตามความเหมาะสม
  - วางอย่างไรก็ได้
6. คำสมาสในภาษาไทยมีวิธีวางคำหลัก คำขยายอย่างไร
- วางคำขยายไว้หลังคำหลัก
  - วางคำขยายไว้หน้าคำหลัก
  - วางคำขยายไว้หน้าหรือหลังก็ได้
  - วางตามแบบคำประสมในภาษาไทย
7. คำ "พุทธสาวก" คำที่ถือเป็นใจความสำคัญ (คำหลัก) คือคำใด
- พุทธ
  - สาวก
  - เป็นทั้ง 2 คำ
  - ไม่มีคำใดสำคัญกว่ากัน
8. ลักษณะใดที่ไม่ใช่จุดประสงค์ของการสมาสในภาษาไทย
- ให้ออกเสียงสะดวกขึ้น
  - แต่งคำประพันธ์
  - สร้างคำใหม่
  - คิดแปลงรูปคำให้ออกเสียงน้อยลง
9. การแยกคำต่อไปนี้ ขอใดที่ไม่เป็นลักษณะการแยกคำสมาส
- อิทธิพล มาจาก อิทธิ กับ พล
  - หัตถคดี มาจาก หัตถ กับ คดี
  - พรหมโลก มาจาก พรหม กับ โลก
  - พิพิธภัณฑ มาจาก พิพิธ กับ ภัณฑ

10. คำสมาสคำใดมีความหมายผิดไปจากเดิม

- ก. สุนทรพจน
- ข. อุตสาหกรรม
- ค. สุพรรณศรี
- ง. คณบดี

11. คำสมาสต่อไปนี้ คำใดเป็นคำประเภทที่มี ความหมายอยู่ที่คำหน้าเพียงคำเดียว

- ก. อารยประเทศ
- ข. มหาชาติ
- ค. มนุษชาติ
- ง. มัชฌิมประเทศ

12. การเขียนคำสมาสที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตที่พยางค์ท้ายคำหน้า เมื่อสมาสกับคำอื่นจะเขียนอย่างไร

- ก. ลบเครื่องหมายทัณฑฆาตออก
- ข. คงทัณฑฆาตไว้ตามเดิม
- ค. แปลงทัณฑฆาตเป็นวิสรรชนีย์
- ง. ลบอักษรที่มีทัณฑฆาตออก

13. คำต่อไปนี้ เมื่อสมาสกันแล้ว คำใดเขียนผิดหัดคำสมาส

- ก. สุนทร กับ รส เป็น สุนทรรส
- ข. ชุระ กับ กิจ เป็น ชุรกิจ
- ค. อุกม กับ การณ เป็น อุกมการณ
- ง. อินทร กับ ธนู เป็น อินทรธนู

14. คำต่อไปนี้พิจารณาจากวิธีการเขียนแล้ว คำใดที่ไม่นับว่าเป็นการสมาส

- ก. ศิลปกรรม
- ข. สมณะพราหมณ์
- ค. สัตวแพทย์
- ง. เศรษฐศาสตร์

15. หลักการอ่านออกเสียงคำสมาสจะอ่านอย่างไร
- ออกเสียงพยางคท้ายคำหน้ากึ่งเสียง
  - ออกเสียงให้จำนวนพยางคน้อยกว่าเดิม 1 พยางค
  - อ่านตามความนิยม
  - อ่านออกเสียงตามคำเดิมทุกประการ
16. คำสมาสต่อไปนี้ คำใดอ่านออกเสียงผิดหลักการอ่านคำสมาส
- นาฏกรรม อ่านว่า นาค-ตะ-กำ
  - บุศกรรยา อ่านว่า บุค-ตระ-พิน-ยา
  - เมรุมาศ อ่านว่า เม-รุ-มาศ
  - อุบัติเหตุ อ่านว่า อุ-บัติ-เหต
17. การสนธิมีความหมายตรงกับลักษณะใดมากที่สุด
- การแผลงอักษร
  - การเปลี่ยนแปลงรูปคำ
  - การกลมกลืนเสียงระหว่างคำ
  - การรวมคำเข้าด้วยกัน
18. คำต่อไปนี้ คำใดที่รวมกันโดยใช้วิธีสนธิ
- ธรรมาสัน
  - สุธารส
  - นิทราชาคริต
  - ทวารบาล
19. เมื่อคำ 2 คำจะสนธิกัน เราสามารถสังเกตได้ว่าจะสนธิกันโดยวิธี สระสนธิ พยัญชนะสนธิ หรือ นฤคหิตสนธิ จะสังเกตได้ที่ใด
- พยางคท้ายของคำหน้า
  - พยางคหน้าของคำหลัง
  - พยางคท้ายของคำหลัง
  - สังเกตไม่ได้

20. สระสนธิเกิดจากการกลมกลืนเสียงระหว่างเสียงใด

- ก. สระ กัม สระ
- ข. สระ กัม พยัญชนะ
- ค. พยัญชนะ กัม สระ
- ง. นฤคหิต กัม สระ

21. เราจะรู้ว่าสระสนธิอยู่ในหมวด อะ อา, อิ อี หรือหมวด อุ อู จะสังเกตได้จาก

- ก. สระที่พยางคท้ายคำหน้า
- ข. สระที่พยางคหน้าคำหลัง
- ค. พยัญชนะที่พยางคท้ายคำหน้า
- ง. ต้องสังเกตจากข้อ ก และ ข รวมกัน

22. คำ "ปรหม กัม อินทร" สนธิกันเป็น ประมินทร์ หรือ ประเมนทร์ นับเป็นการสนธิในหมวดใด

- ก. อะ อา
- ข. อิ อี
- ค. อุ อู
- ง. เอ ไอ โอ เอ

23. คำต่อไปนี้ คำใดเป็นการสนธิสระระหว่างสระในหมวดเดียวกัน

- ก. สุข กัม อุทัย
- ข. นร กัม อิศวร
- ค. ดี กัม อาคม
- ง. ราช กัม อธิราช

24. คำต่อไปนี้ คำใดแยกออกเป็นคำเดิมไม่ถูกต้องตามหลักการสนธิ

- ก. อรุโณทัย มาจาก อรุณ กัม อุทัย
- ข. สุโขทัย มาจาก สุข กัม อุทัย
- ค. มโนภาพ มาจาก มโน กัม ภาพ
- ง. วโนทยาน มาจาก วน กัม อุทยาน

25. ถ้าคำที่ลงท้ายด้วย อี อี้ สนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระอื่น มีวิธีการอย่างไร

ก. แปลง อี อี้ เป็นสระอื่น

ข. สนธิกันได้เลย

ค. ตัก อี อี้ ออก

ง. แปลง อี อี้ เป็น ย แล้วสนธิ

26. คำ "รังสีโยภาส" แยกออกเป็นคำเคิมใดอย่างไร

ก. รังสี กับ โยภาส

ข. รังสีโย กับ ภาส

ค. รังสี กับ โยภาส

ง. รังสีย กับ โยภาส

27. การสนธิคำที่ลงท้ายด้วย อู อู๋ สนธิกับสระอื่นมีวิธีการสนธิอย่างไร

ก. เปลี่ยน อู อู๋ เป็น ว แล้วสนธิ

ข. สนธิกันได้เลย

ค. ตัก อู อู๋ ออก

ง. เปลี่ยน อู อู๋ เป็น โ แล้วสนธิ

28. คำ "เหตฺวาเนกรรต" มาจากคำใดสนธิกัน

ก. เหตฺวา กับ อนเนกรรต

ข. เหตุ+อเน+กรรต

ค. เหตุ+อเนก+กรรต

ง. เหตุ+อน+เอก+อรรต

29. คำสนธิต่อไปนี้ คำใดเกิดจากการสนธิระหว่างคำที่ลงท้ายด้วย อี อี้ กับคำที่ขึ้นต้นด้วย อู อู๋

ก. อรินทร์

ข. สามัคยาราม

ค. อัคโยภาส

ง. รังสีโยหัย

30. คำที่จะสนธิกันตามแบบพยัญชนะสนธิ ต้องมีลักษณะอย่างไร

- ก. คำหน้าลงท้ายด้วยพยัญชนะ
- ข. คำหน้าต้องขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ
- ค. คำหลังต้องขึ้นต้นด้วยสระ
- ง. คำหลังต้องขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ

31. คำต่อไปนี้ คำใดจะสนธิกันโดยวิธีพยัญชนะสนธิ

- ก. สุนทร+อาภรณ์
- ข. ราชน+โอรส
- ค. ชิน+อาสา
- ง. สี่+อิทธิ

32. คำต่อไปนี้ คำใดเกิดจากการสนธิพวกที่ลงท้ายด้วย ส

- ก. พรหมโลก
- ข. สโมสรร
- ค. รโหฐาน
- ง. ภควทคีตา

33. คำสนธิต่อไปนี้ คำใดแยกไม่ถูกต้องตามหลักพยัญชนะสนธิ

- ก. ทูรจากร มาจาก ทูสุ+อาจารย์
- ข. สโรช มาจาก สรส+ช
- ค. พรหมชาติ มาจาก พรหมนุ+ชาติ
- ง. ภควทคีตา มาจาก ภควท+คีตา

34. ในนฤคหิตสนธิ ถ้านฤคหิตสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะวรรค จะมีวิธีสนธิอย่างไร

- ก. เปลี่ยนนฤคหิตเป็น ง
- ข. เปลี่ยนนฤคหิตเป็น ม
- ค. เปลี่ยนนฤคหิตเป็นพยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรค
- ง. ตัดนฤคหิตออกแล้วสนธิ

35. คำที่จะสนธิต่อไปนี้ คำใดที่จะต้องแปลงนฤคหิตเป็น ณ

ก. สี่ + นิมาศ

ข. สี่ + การ

ค. สี่ + ฐาน

ง. สี่ + เทศ

36. คำต่อไปนี้ คำใดสนธิไม่ถูกต้องตามหลักการสนธิของนฤคหิตสนธิ

ก. ศุภี + อสตุ → ศุภมีสตุ

ข. สี่ + อิทธิ → สมิทธิ

ค. สี่ + ภาว → สมภพ

ง. สี่ + ฐาน → สันฐาน

37. คำต่อไปนี้ คำใดไม่ได้เกิดจากนฤคหิตสนธิ

ก. สัญญา

ข. สังคม

ค. สังกัศ

ง. สังหรณ์

38. คำสมาสและสนธิในภาษาไทยเหมือนกันในลักษณะใด

ก. วิธีการแยกคำออกจากกัน

ข. การวางคำหลักคำขยาย

ค. จำนวนพยางค์ที่อ่านออกเสียง

ง. วิธีรวมคำเข้าด้วยกัน

39. คำสมาสและสนธิในภาษาไทยแตกต่างกันในลักษณะใด

ก. การวางคำหลักคำขยาย

ข. ที่มาของคำที่ไขสร้าง

ค. วิธีรวมคำเข้าด้วยกัน

ง. จุดประสงค์ในการสร้าง

40. ลักษณะต่อไปนี้ข้อใดที่ไม่ใช่ลักษณะของการสนธิ

- ก. เมื่อแยกออกจากกันรูปคำจะผิดไปจากเดิม
- ข. เมื่อรวมคำเข้าด้วยกันแล้ว จะออกเสียงพยางค์น้อยกว่าจำนวนพยางค์จาก 2 คำ
เดิมรวมกัน
- ค. สังเกตจากรูปคำที่เห็นได้ทันทีว่ามาจากคำใดรวมกัน
- ง. เกิดจากคำบาลี สันสกฤตมารวมกัน

คำตอบแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน

เรื่อง

สมาส สันธิ

ข้อ 1. ง	ข้อ 21. ก
2. ค	22. ก
3. ค	23. ง
4. ข	24. ค
5. ข	25. ง
6. ข	26. ก
7. ข	27. ก
8. ง	28. ง
9. ค	29. ง
10. ค	30. ก
11. ค	31. ข
12. ก	32. ค
13. ง	33. ง
14. ข	34. ค
15. ก	35. ค
16. ง	36. ง
17. ค	37. ค
18. ก	38. ข
19. ก	39. ค
20. ก	40. ค

คำแนะนำก่อนสอบทบทวน

ผู้ที่ศึกษาบทเรียนนี้ ให้อ่านคำชี้แจงต่อไปนี้ให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงเริ่มศึกษาเนื้อหา

บทเรียน

1. คำตอบของแต่ละกรอม จะอยู่ในกรอมสี่เหลี่ยมคางหมูของกรอมถัดไป
2. ปิดคำตอบทางคางหมูของแต่ละกรอม ด้วยกระดาษที่แนบมาพร้อมกับบทเรียนนี้
3. อ่านข้อความในแต่ละกรอมให้เข้าใจ แล้วตอบคำถามท้ายกรอมโดยการเติมคำขอความ หรือทำให้ถูกต้องตามลักษณะคำถามในกรอนั้น
4. เมื่อตอบคำถามในแต่ละกรอมแล้ว ให้เลื่อนกระดาษที่ปิดคำตอบ ตรวจสอบว่าคำตอบถูกต้องหรือไม่
5. ถ้าตอบผิดให้อ่านข้อความในกรอนั้นใหม่ พยายามทำความเข้าใจจนคิดว่าตอบถูกต้องแล้วจึงผ่านไปอ่านกรอมถัดไป แต่ไม่ต้องแก้คำตอบที่ตอบผิดไปแล้ว
6. อ่านกรอมไปตามลำดับ อย่าพยายามข้ามกรอมใด จะทำให้ไม่เข้าใจได้ เพราะเนื้อหาบทเรียนนี้ต่อเนื่องไปตามลำดับ
7. อ่านและตอบคำถามตามสบาย ทำความเข้าใจเสียก่อนจึงตอบ ไม่ต้องรีบร้อนเพราะไม่ใช่เป็นการแข่งขันกับใคร แต่เป็นการศึกษาหาความรู้ของเราเองเท่านั้น
8. ไม่ควรแอบดูคำตอบ ก่อนที่จะเขียนตอบเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ฝึกคิดพิจารณาเหตุผล และจะได้ความรู้จากบทเรียนนี้อย่างเต็มที่

หน่วยที่ 1 การสมาส

ตอนที่ 1 ลักษณะคำสมาสและคำประสม

ก.1	<p>ทุกวันนี้เราจะพบสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ อาจเป็นสภาพการณ์ สิ่งของ หรือเด็กที่เกิดใหม่ เราจำเป็นต้องมีคำใช้เรียกสิ่ง เหล่านั้น จึงสร้างคำใหม่ขึ้น การสร้างคำใหม่ในภาษาไทยมีหลาย วิธี เช่น เอาคำที่มีอยู่แล้วมารวมกันเป็นคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน หรือรับวิธีการของภาษาอื่นมาใช้ เช่น การแผลง การสมาส และ สันนิ เป็นต้น</p>	
ก.2	<p>การสร้างคำในภาษาไทย จึงมีทั้งวิธีการของไทยเองและวิธีการที่ .....</p>	
ก.3	<p>การสร้างคำในภาษาไทยทำได้โดย การเอาคำที่มีมาแต่เดิม ซึ่ง เรียกว่า <u>คำมูล</u> มารวมกัน อาจรวมกันทั้ง 2 คำ เช่น พอ+ ตา เป็น พอตา หรือ 3 คำ เช่น รong+ เทา+ แตะ เป็น รongเทาแตะ คำที่เกิดขึ้นใหม่เรียกว่า คำประสม คำประสมในภาษาไทย จึงเกิดจากการนำ.....มา รวมกัน</p>	รับมาจากภาษาอื่น
ก.4	<p>คำมูล ส่วนมากมักมีพยางค์เดียว เช่น น้ำ, ปลา, ตา, คม เป็นต้น เมื่อเอาคำเหล่านี้มารวมกันเป็น น้ำตา ตาปลา ตาคม คำที่เกิดขึ้นใหม่นี้ เรียกว่า.....</p>	คำมูล

ก.5	<p>คำว่า "ดู" เป็นคำมูล เมื่อนำมารวมกับ "คิด" ซึ่งเป็นคำมูลเหมือนกัน เป็น ดูคิด</p> <p>คำว่า ดูคิด จึงเป็นคำ.....</p>	คำประสม
ก.6	คำประสมในภาษาไทยจึงเกิดจาก.....	ประสม
ก.7	<p>บางครั้งคำมูลในภาษาไทย อาจมีความหมายไม่ตรงกับสิ่งที่เกิดใหม่ หรืออาจต้องใช้คำมูลหลายคำมาต่อกัน จึงจะได้ความหมายที่ทำให้ใคร่พูดที่ไม่กระทบกระเทือน เราจึงต้องรับคำของชาติที่ติดต่อกันมาไว้ เช่น จีน เขมร มลายู และอังกฤษ เป็นต้น</p> <p>ดังนั้น คำที่เรารับมาจากภาษาอื่น จึงได้แก่คำในภาษา.....</p>	การนำคำมูลมารวมกัน
ก.8	<p>อินเดียก็เป็นอีกชาติหนึ่งที่เราศึกคอกันมาช้านาน ไทยได้รับอิทธิพลจากอินเดียทั้งทางด้านวิชาการ วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งใช้ภาษาบาลี สันสกฤต เป็นเครื่องสื่อสาร</p> <p>ภาษาที่เรารับมาจากอินเดีย จึงได้แก่ ภาษา.....</p> <p>.....</p>	จีน เขมร มลายู และอังกฤษ
ก.9	<p>ภาษาบาลี สันสกฤต มีวิธีการเอาคำหลาย ๆ คำมารวมกัน เรียกว่า การสมาส และเรียกบทที่เกิดขึ้นใหม่ว่า บทสมาส หรือ คำสมาส ไทยเรารับวิธีการนี้มาใช้ด้วย คือ เอาคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต มารวมกัน เพื่อสร้างคำใหม่ขึ้น</p> <p>เราจึงเรียกวิธีการนี้ว่า.....</p>	บาลี สันสกฤต

ก.10	<p>วิธีการสมาสในภาษาไทยจึงเกิดจากการเอาคำในภาษา..... .....มารวมกัน</p>	การสมาส
ก.11	<p>คำ "โลกธาตุ" เกิดจาก โลก+ธาตุ ซึ่งเป็นคำในภาษาบาลี สันสกฤตทั้ง 2 คำ คำ โลกธาตุ จึงเป็นคำ.....</p>	บาลี สันสกฤต
ก.12	<p>คำ วัฒนธรรม เกิดจาก วัฒน (บาลี) กับ ธรรม (สันสกฤต) คำ วัฒนธรรม จึงเป็นคำสมาส เพราะเกิดจากการรวม คำที่มาจากภาษา.....</p>	สมาส
ก.13	<p>การสร้างคำสมาสในภาษาไทย จึงทำได้โดย..... .....</p>	บาลี สันสกฤต
ก.14	<p>การสร้างคำในภาษาไทยโดยทั่วไป จะใช้คำไทยรวมกับคำไทย แต่บางครั้งอาจใช้คำไทยรวมกับคำภาษาอื่นก็ได้ เช่น พด(บาลี) + เมือง(ไทย) → พดเมือง หลัก(ไทย)+ฐาน(บาลี) → หลักฐาน โรง(ไทย)+คัด(เขมร) → โรงคัด(ที่เข้าเฝ้า) คำเหล่านี้เรียกว่า คำประสม เพราะไม่ได้เกิดจากคำภาษาบาลี สันสกฤตมารวมกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คำสมาสที่แท้จะเกิดจากการรวมคำ ในภาษา.....เท่านั้น</p>	เอาคำในภาษาบาลี สันสกฤตมารวมกัน

ก.15	<p>คำสมาส กับ คำประสม จึงต่างกันว่า</p> <p>1. คำสมาสจะเกิดจากการเอาคำในภาษา..... .....มารวมกัน</p> <p>2. คำประสมอาจเกิดจากการรวมคำในภาษาไทยเข้า ด้วยกัน หรือคำไทยกับภาษา.....ก็ได้</p>	บาลี สันสกฤต
ก.16	<p>จากลักษณะการสร้างคำต่อไปนี้</p> <p>ก. สภา(บาลี) + ภาษา(ไทย) เป็น สภาภาษา ข. บาย(เขมร)+ ศรี(สันสกฤต) " บายศรี ค. บุติ(บาลี) + ธรรม(สันสกฤต) " บุติธรรม</p> <p>ลักษณะที่ถือว่าเป็นการสร้างคำสมาส คือข้อ...</p>	<p>1. บาลี สันสกฤต</p> <p>2. อื่น ๆ</p>
ก.17	<p>จากคำต่อไปนี้</p> <p>พอลา, ทรัพย์ดิน, ศิลากรรม</p> <p>คำที่เป็นคำสมาส คือ .....</p>	ค.
		ศิลากรรม

ตอนที่ 2 การวางคำและคำขยายในคำสมาส

ก.18	<p>ในภาษาไทยเมื่อนำคำมารวมกัน จะเรียงตามลำดับความสำคัญของคำ คือ จะเอาคำที่มีความหมายหลัก หรือคำที่เป็นใจความสำคัญ (คำหลัก)ไว้หน้า คำที่มีความหมายรองลงไป(คำขยาย)ไว้หลัง เช่น คนดี คนร้าย ความสำคัญอยู่ที่คำว่า คน ส่วน ดี, ร้าย เป็นคำใช้ประกอบให้ความชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <p>จึงเห็นว่า ดี, ร้าย เป็นคำ.....</p>	
ก.19	<p>ในคำประสมของไทยจึงมี คำทำหน้าที่เป็น 2 พวก คือคำที่ทำหน้าที่เป็นใจความสำคัญและ เป็นส่วนประกอบให้ข้อความเด่นชัดขึ้น</p> <p>เราเรียกคำทั้ง 2 พวกนี้ว่า.....และ.....</p>	คำขยาย
ก.20	<p>คำว่า เรือใบ, เรือยนต์, เรือรบ คำที่เป็นใจความสำคัญ คือ เรือ คำว่า เรือ จึงเป็นคำหลัก ส่วนคำ ใบ ยนต์ รบ ทำหน้าที่ประกอบคำว่า เรือ</p> <p>คำ ใบ ยนต์ รบ จึงเป็นคำ.....</p>	คำหลัก และคำขยาย
ก.21	<p>การวางคำหลัก คำขยาย ในภาษาไทยมีวิธีเรียงคำอย่างไร</p> <p>.....</p>	ขยาย
ก.22	<p>คำว่า "เนื้อหมู" เป็นคำประสมที่วางคำตามแบบไทย</p> <p>คำที่เป็นใจความสำคัญ(คำหลัก) คือ คำว่า.....</p>	เอาคำหลักไว้หน้า คำขยายไว้หลัง

ก.23	คำ "หญ้าอ่อน" คำที่เป็นส่วนประกอบให้ใจความดีขึ้น(คำขยาย) คือ คำว่า.....	เนื้อ
ก.24	ภาษาบาลี สันสกฤต มีการเรียงคำต่างจากของไทย คือ จะเอาคำ ที่เป็นส่วนขยายไว้หน้า เช่น ราชรถ หมายถึง รถ ของพระราช คำที่เป็นคำหลักจึงใ้แก่คำว่า	อ่อน
ก.25	สุนทรพจน์ มีลักษณะการเรียงคำตามแบบบาลี สันสกฤต คำที่เป็น คำหลัก คือ ..... คำที่เป็นคำขยาย คือ	รถ
ก.26	คำว่า วีรชน เกิดจาก วีร กับ ชน มารวมกัน ดังนั้น 1. วีร ถือเป็นคำ	พจน์, สุนทร
ก.27	ลักษณะการเรียงคำหลักคำขยายในภาษาบาลี สันสกฤต ก็คือ จะ เอาคำหลักไว้..... คำขยายไว้.....	1. ขยาย 2. หลัก
ก.28	การเรียงคำในภาษาไทย กับ บาลี สันสกฤต จึงต่างกัน คือ 1. ภาษาไทยจะวางคำหลักไว้.....คำขยายไว้..... 2. ภาษาบาลี สันสกฤตวางคำหลักไว้..... คำขยายไว้	หลัง, หน้า

ก.29	<p>คำสมาสในภาษาไทยเกิดจากการเอาคำภาษาบาลี สันสกฤตมารวมกัน จึงต้องวางคำตามแบบบาลี สันสกฤตควบ</p> <p>คำสมาสในภาษาไทยจึงวางคำหลักไว้.....คำขยายไว้.....</p>	<p>1.หน้า, หลัง</p> <p>2.หลัง, หน้า</p>
ก.30	<p>คำ "เบญจศีล" หมายถึง ศีล 5 คำว่า ศีล จึงเป็นคำหลัก เบญจ เป็นคำขยาย</p> <p>จากลักษณะการวางคำ เราสามารถสังเกตเห็นได้ว่า เบญจศีล เกิดจากการสร้างคำโดยวิธี.....</p>	หลัง, หน้า
ก.31	<p>คำต่อไปนี้ สังเกตจากลักษณะการวางคำหลัก คำขยายแล้ว คำใดเป็นคำสมาส ให้เขียนเครื่องหมาย ลงหน้าหมายเลขของคำนั้น</p> <p>... 1. พุทธโสภาท (โสภาทของพระพุทธเจ้า)</p> <p>... 2. นายกตมาคม (นายกของสมาคม)</p>	สมาส
		1.

ตอนที่ 3 การสร้างคำสมาสในภาษาไทย

ก.32	<p>การสมาสเป็นวิธีการของภาษาบาลี สันสกฤต ที่เกิดจากการรวมคำหลาย ๆ คำเข้าเป็นบทเดียวกัน เรียกว่า บทสมาส หรือคำสมาส คำที่จะเอามาสมาสกันได้จึงต้องเป็นคำในภาษา.....</p> <p>.....</p>	
ก.33	<p>ภาษาไทยสร้างคำใหม่ขึ้นใช้โดยการนำคำไทยมารวมกัน หรือเอาคำไทยรวมกับคำภาษาอื่น ได้คำใหม่ขึ้น เรียกว่า คำประสม บางครั้งก็นำวิธีสมาสในภาษาบาลี สันสกฤตมาใช้ โดยเอาคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตมารวมกัน จึงเรียกคำที่เกิดจากการเอาคำบาลี สันสกฤตมารวมกันนี้ว่าคำ .....</p>	บาลี สันสกฤต
ก.34	<p>คำสมาสในภาษาไทย จึงสร้างขึ้นได้โดยเอาคำที่มาจากภาษา.....มารวมกัน</p>	สมาส
ก.35	<p>คำ "อิทธิพล" เกิดจากคำบาลีมารวมกัน ดังนั้นคำ อิทธิพล จึงเป็นคำ.....</p>	บาลี สันสกฤต
ก.36	<p>ถ้าเอาคำ พิพิธ(บาลี) รวมกับ ภัณฑ์(บาลี) เป็น พิพิธภัณฑ์ คำ พิพิธภัณฑ์ จึงเป็นคำสมาสเพราะ.....</p> <p>.....</p>	สมาส

ก.37	การสร้างคำสมาสในภาษาไทยทำได้อย่างไร	เกิดจากการเอาคำ บาลี สันสกฤตมารวม กัน
ก.38	เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นมาก เราจำเป็นต้องสร้างคำขึ้นใช้เรียกสิ่ง นั้น ๆ มากขึ้น แต่เนื่องจากวิธีการในภาษาไทย สร้างคำได้ไม่ พอใช้ เราจึงต้องรับวิธีการในภาษาอื่นมาใช้ควบ การสมาสเป็นวิธีหนึ่งที่ไทยนำมาใช้ ดังนั้น การสมาสใน ภาษาไทยมีจุดประสงค์เพื่อ.....	เอาคำที่มาจากภาษา บาลี สันสกฤตมารวมกัน
ก.39	คำประสม คือ การเอาคำมารวมกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป คำ คำสมาสก็ใช้วิธีเดียวกัน คือ เอาคำมารวมกันโดย...	สร้างคำใหม่ขึ้นใช้ใน ภาษา
ก.40	คำประสมที่เกิดจาก ข้าง+แรม จึงเป็น ข้างแรม ดังนั้น คำสมาสที่เกิดจาก รัฐ+वाद จึงเป็น	ไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ
ก.41	คำ ยุก เมื่อนำมาสมาสกับ กลิกร จึงเป็น ยุกกลิกร ถ้า อคติ กับ กาด จะเป็น	รัฐवाद
ก.42	คำต่อไปนี้สมาสกันได้อย่างไร สมร + ภูมิ เป็น ..... หัส + คติ "	อคติกาด

ก.43	การสร้างคำสมาสในภาษาไทยต้อง เปลี่ยนรูปคำให้ผิดไปจากเดิม หรือไม่	สมบูรณ์ หัสคดี
ก.44	คำสมาสเกิดจากการนำคำที่มาจากภาษามาดี สันสกฤตมารวมกัน โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ จึงดัง เกิดไวยากรณ์มาจากคำใดรวมกัน เมื่อจะแยกออกจากกันจึงสามารถแยกออกได้เลย เช่น นันทลักษณ จะมาจาก นันท + ลักษณ วนอุทยาน จึงมาจาก ... + ...	ไม่เปลี่ยนแปลง
ก.45	คำสมาสต่อไปนี้มาจากคำใดรวมกัน 1. สมุทโรฆษ มาจาก .... + ... 2. ทศพร มาจาก ... + ...	วน + อุทยาน
ก.46	แยกคำสมาสออกเป็นคำเดิม มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำให้ผิดไปจาก เดิมหรือไม่	1. สมุท + โฆษ 2. ทศ + พร
ก.47	จุดประสงค์ของการสมาส คือ ต้องการสร้างคำใหม่ให้ได้ ความหมายใหม่เกิดขึ้น คำ สุพรรณราช เป็นคำสมาส แปลว่า กระโถนใหญ่ ความหมายผิดไปจากคำเดิม คือ สุพรรณ (ทอง) และ ราช (พระราช) ดังนั้นจึงถือว่า คำสมาสความหมายใหม่ที่เกิดขึ้นอาจ ..... ก็ได้	ไม่เปลี่ยนแปลง

<p>ก.48</p>	<p>คำสมาสนอกจากจะมีความหมายผิดไปจากเดิมแล้ว ยังมีความหมาย เพิ่มขึ้นจากคำเดิมบาง เช่น</p> <p>สห(พัน)+รังสี(แสง) เป็น สหรั้งดี หมายถึง แสงอาทิตย์</p> <p>ความหมายเหมือนคำเดิม เช่น โจรภัย หมายถึง ภัย จากโจร อศิตชาติ หมายถึง ชาตีก่อน เป็นต้น</p> <p>ความหมายอยู่ที่คำหน้าเพียงคำเดียว เช่น บุปผชาติ (คอกไม้)</p>	<p>ผิดจากคำเดิม</p>
<p>ก.49</p>	<p>จากคำต่อไปนี้</p> <p>สุพรรณกิงคาร (คนโททองคำ) สุพรรณภาชน (ภาชนะทองคำ) สุพรรณศรี (กระโถนเด็ก)</p> <p>คำที่มีความหมายผิดไปจากเดิม ได้แก่ .....</p>	
<p>ก.50</p>	<p>คำบางคำเมื่อสมาสกันแล้ว ความหมายอาจอยู่ที่คำใดคำหนึ่งเพียง คำเดียว เช่น อูรประเทศ หมายถึง ออ ก บุปผชาติ หมายถึง คอกไม้ จากคำต่อไปนี้</p> <p>พฤษชาติ (ต้นไม้) อศิตชาติ (ชาตีก่อน)</p> <p>คำที่มีความหมายอยู่ที่คำหน้าเพียงคำเดียว คือ .....</p>	<p>สุพรรณศรี</p>

<p>ก.51</p>	<p>อาจสรุปลักษณะความหมายของคำสมาสไควว่า คำสมาสอาจมี ความหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. .... 2. .... 3. .... 4. 	<p>พจนานุกรม</p>
<p>ก.52</p>	<p>จงจับคู่คำสมาสต่อไปนี้ให้ถูกต้องกับลักษณะความหมายโดยเอาข้อ ก. ข. ค. หรือ ง. ใส่ไว้ในวงเล็บหน้าหมายเลขของคำสมาส</p> <p>(..) 1. พุทธโอรส ก. ความหมายคงเดิม (โอรสของพระพุทธเจ้า) ข. ความหมายเพี้ยนไป</p> <p>(..) 2. สุพรรณศรี (กระโถนเด็ก) ค. ความหมายอยู่ที่คำเดียว</p> <p>(..) 3. อุตสาหกรรม ง. ความหมายผิดไปจาก (การทำสิ่งของเพื่อเป็นสินค้า) เกม</p> <p>(..) 4. รุกขชาติ (ต้นไม้)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. คงเดิม 2. เพี้ยนไปจากเดิม 3. ผิดไปจากเดิม 4. อยู่ที่คำเดียว
		<p>(ก) 1. (ง) 2. (ข) 3. (ค) 4.</p>

ตอนที่ 4 การเขียนและอ่านออกเสียงคำสมาส

ก.53	<p>ภาษาบาลี สันสกฤต มีวิธีการเขียนและอ่านออกเสียงต่างจากภาษาไทย คือ มักออกเสียงหลายพยางค์ เมื่อเรานำมาใช้ จึงฆ่าเสียงโดยได้เครื่องหมายทัณฑฆาตลงบนอักษรที่ไม่ต้องการออกเสียง</p> <p>ดังนั้น อักษรตัวใดที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับอยู่ แสดงว่าเวลาด่าน.....</p>	
ก.54	<p>คำ สุกนุช ในภาษาบาลี สันสกฤตอ่านออกเสียง สุก-คิน-ทะ แต่ไทยเราออกเสียง สุก-คน ตัว ฆ ไม่ต้องการออกเสียง เราจึงเขียนโน้ทโดยได้เครื่องหมาย.....กำกับไว้บนตัว ฆ ค้วย</p>	ไม่ต้องออกเสียง
ก.55	<p>คำ สุกนุช จึงเขียนว่า สุกนุช ดังนั้น คำ ฉนุท (ฉิน-ทะ) เราอ่านว่า ฉิน จึงเขียนเป็น.....</p>	ทัณฑฆาต
ก.56	<p>หลักการเขียนคำบาลี สันสกฤต เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย ถ้าอักษรตัวใดไม่ต้องการออกเสียง เราจะเขียนโดย.....</p> <p>.....</p>	ฉินท์
ก.57	<p>คำบาลี สันสกฤตบางคำ จะออกเสียง อะ ที่พยางค์ท้าย แต่เขาไม่ประวิสรรชนีย์ เมื่อไทยนำมาใช้ ถ้าออกเสียง อะ เราจะประวิสรรชนีย์ค้วย เช่น ศิลาปะ เราจะเขียน ศิลาปะ</p> <p>ดังนั้น คำว่า ชุร, ลกษณ เมื่อใช้ในภาษาไทยเขียนเป็น....., ...</p>	ได้เครื่องหมายทัณฑฆาตลงบนอักษรตัวนั้น

<p>ก.58</p>	<p>การนำคำบาลี สันสกฤต มาใช้ในภาษาไทย จึงมีวิธีเขียนดังนี้</p> <p>1. ถ้าคำเดิมออกเสียงหลายพยางค์ เมื่อเรารับมาใช้ จะใส่เครื่องหมาย.....ลงบนอักษรที่ไม่ต้องการออกเสียง</p> <p>2. ถ้าคำเดิมออกเสียง อะ ที่พยางค์ท้าย เมื่อเรารับ มาจะเขียนโดยประ.....ข้างหลังอักษรตัวท้ายของคำนั้น</p>	<p>ฐุระ, ลักษณะ</p>
<p>ก.59</p>	<p>คำบาลี สันสกฤต ที่นำมาใช้ในภาษาไทยมักมีเครื่องหมาย - กำกับอยู่ด้วย แต่เมื่อนำมารวมกับคำอื่น เราต้องออกเสียงให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้น ถ้ามี - อยู่ท้ายพยางค์ท้าย จึงต้องลบเครื่องหมาย - ออก</p> <p>ดังนั้น สุนทร+รส จึงเป็น สุนทรรส ถ้า ชันธ+สีมา จะเป็น .....</p>	<p>1. ทัณฑฆาต 2. วิสัรชณีย์</p>
<p>ก.60</p>	<p>จากคำสมาสต่อไปนี้</p> <p>กรณีย์กิจ จันทรคติ อินทรธนู</p> <p>คำที่เขียนผิดหลักการเขียนคำสมาส คือ .....</p>	<p>ชันธสีมา</p>
<p>ก.61</p>	<p>คำที่พยางค์ท้ายประวิสัรชณีย์ เมื่อสมาสกับคำอื่นจะเขียน ดังนี้</p> <p>คิลปะ+กรรม เป็น คิลปกรรม สมณะ+พราหมณ " สมณพราหมณ ถ้า ฐุระ+กิจ จะเขียนเป็น .....</p>	<p>อินทรธนู</p>

ก.62	จากกรอบที่ 61 เราสามารถสังเกตได้ว่า การเขียนคำสมาสที่ พยางคท้ายคำหน้าประวัติรรชนี ถ้านำไปสนธิกับคำอื่น จะต้อง .....ที่พยางคท้ายคำหน้าออก	ฐฤทธิ
ก.63	จากคำต่อไปนี้ จักรพรรดิ, คันธฤทธิ, ธรรมะสวณะ คำที่เขียนถูกต้องตามหลักคำสมาส คือ	ลมวิสรรชนี
ก.64	หลักการเขียนคำสมาสในภาษาไทยจึงสรุปได้ ดังนี้ 1. ถ้าพยางคท้ายคำหน้ามีเครื่องหมายทัณฑฆาต เมื่อ นำมาสมาสกับคำอื่น จะต้อง..... 2. ถ้าพยางคท้ายคำหน้าประวัติรรชนี เมื่อสมาสกับ คำอื่น จะต้อง.....	คันธฤทธิ
ก.65	คำที่มาจากบาลี สันสกฤตที่เราได้เครื่องหมายทัณฑฆาตที่พยางค ท้ายแสดงว่า เราไม่ต้องการออกเสียง ดังนั้น เมื่อเราต้องการ ออกเสียง เราจะตอง.....ออก	1. คัคทัณฑฆาตออก 2. คัควิสรรชนีออก
ก.66	ในคำสมาส เมื่อเอาคำมารวมกัน ถ้าพยางคท้ายคำหน้ามี เครื่องหมายทัณฑฆาต เราจะคัคทัณฑฆาตออก แสดงว่า คำสมาส ให้อ่านออกเสียง.....ของคำหน้าออก	คัคทัณฑฆาต

ก.67	<p>คำ ชันธ+สีมา รวมเป็น ชันธสีมา อ่านว่า ชัน-ทะ-สี-มา ดังนั้น อนันต+คุณ เมื่อรวมเป็น อนันตคุณ จึงต้อง อ่าน.....</p>	พยางคทาย
ก.68	<p>คำสมาสที่เกิดจากคำที่มีทัณฑฆาตที่พยางคทายคำหน้า เมื่อรวมกับ คำอื่น เราต้องลบทัณฑฆาตออก เพราะต้องการอ่านออกเสียง พยางค.....</p>	อะ-นัน-ตะ-คุณ
ก.69	<p>คำมาลี สันสกฤตที่พยางคทายไม่มีรูปสระใดกำกับ จะอ่านออก เสียง อะ เช่น ศิลาป อ่านว่า สี-ละ-ปะ, สมณ อ่านว่า สะ-มะ-นะ เรานำมาเขียน สมณะ ศิลาปะ คำเหล่านี้เมื่อนำไปสมาสกับคำอื่น เราตัดวิสรรชนีย์ ออก แต่อ่านออกเสียงพยางคทายคำเดิมทั้งเสียง เพื่อให้ เกี่ยวเนื่องเป็นคำเดียวกัน เช่น ศิลปกรรม อ่าน สี-ละ-ปะ-กำ ดังนั้น ฐุกิจ จึงอ่านว่า .....</p> <p>(คำที่ขีดเส้นใต้อ่านออกเสียงสระกึ่งเสียง)</p>	ทายคำหน้า
ก.70	<p>คำสมาสที่เกิดจากคำหน้าพยางคทายเป็นสระอื่น เช่น เกียรติศักดิ์ กิตติคุณ ครูศาสตร์ ก็อ่านออกเสียงสระพยางคทายคำหน้าทั้งเสียง ควบ เช่น กิตติคุณ อ่าน กิต-ติ-คุณ ดังนั้น เกียรติศักดิ์ อ่าน .....</p>	ฐุ-ระ-กิต

ก.71	<p>จึงสามารถสรุปการอ่านออกเสียงคำสมาสได้ว่า ไหอ่านออกเสียง ต่อเนื่องกันระหว่างคำหน้ากับคำหลัง คือ ไหอ่านออกเสียงพยางค์ .....ของคำหน้าถึงเสียง</p>	เทียบ-ติ-ลัก
ก.72	<p>การอ่านคำสมาสมีหลักการอ่านอย่างไร ....</p>	ท้าย
ก.73	<p>จากคำต่อไปนี้</p> <p> สุคนธรส อ่าน สุ-คน-ทะ-รศ ผดิดมล " ผะ-หลิด-ณ</p> <p>คำที่อ่านถูกตามหลักคำสมาสคือ .....</p>	<p>ออกเสียงต่อเนื่องกัน คือ ออกเสียงพยางค์ ท้ายคำหน้าให้เนื่อง กับคำหลัง (หรือตอบ ในทำนองเดียวกับ คำตอบนี้)</p>
	<p>ขณะนี้คุณเรียนจบบทเรียนเรื่อง "คำสมาส" ในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายแล้ว ลองทบทวนความเข้าใจอีกครั้งหนึ่งนะ เพื่อความ เข้าใจยิ่งขึ้นเป็นการทบทวนครั้งสุดท้ายของบทเรียนหน่วยนี้แล้ว</p>	สุคนธรส
ก.74	คำสมาสเป็นวิธีการที่เรารับมาจากภาษา.....	
ก.75	<p>คำที่จะรวมกันเป็นคำสมาสได้ จะต้องเป็นคำในภาษา..... .....เท่านั้น</p>	บาลี สันสกฤต

ก.76	การวางคำหลักคำขยายในคำสมาส จะ เรียงลำดับโดย 1. วางคำหลักไว้..... 2. วางคำขยายไว้.....	มาดี สันสกฤต
ก.77	การเขียนคำสมาส ถ้าคำเคิมพยางคทาย คำหน้ามีเครื่องหมาย ทัณฑฆาต หรือประวิสรรชนีย์ เมื่อนำมารวมกับคำอื่น จะต้อง... .....และ.....	1. หลัง 2. หน้า
ก.78	การอ่านคำสมาสมีหลักการอ่านอย่างไร	ตัดทัณฑฆาต และ วิสรรชนีย์ออก
		อ่านออกเสียงให้ ต่อเนื่องเป็นคำเดียว กัน คือ ออกเสียง พยางคทายของคำหน้า ให้เนื่องกับคำหลัง

หน่วยที่ 2 สันนิในภาษาไทย

ตอนที่ 1 ความหมายและประเภทของการสนธิ

ก.1	<p>เมื่อเราเอาคำหลาย ๆ คำมาต่อกันทำให้ต้องออกเสียงหลายพยางค์ ไปถึงขั้นไม่สะดวกแก่การพูดและอ่านออกเสียง จึงมีวิธีรวมเสียง หรือ กลมกลืนเสียงเข้าด้วยกัน ทำให้ออกเสียงน้อยลง เรียกว่า การสนธิ</p> <p>การสนธิจึงเกิดขึ้นจาก.....</p>	
ก.2	<p>คำ พุทโธวาท เป็นคำสมาส เราต้องออกเสียง 4 พยางค์ คือ พุท-ทะ-โอ-วาท แต่เราอาจรวมเสียงพยางค์ที่ 2 กับ 3 เข้า ด้วยกัน เป็น พุทโธวาท</p> <p>คำ พุทโธวาท จึงเกิดจากการ .....</p>	<p>การกลมกลืนเสียง หรือรวมเสียงเข้า ด้วยกัน</p>
ก.3	<p>การกลมกลืนเสียงในแต่ละภาษา อาจเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น ไทย-ลาว การเชื่อมเสียง บาลี-เขมร สนธิ</p> <p>ดังนั้น การสนธิจึงหมายถึงการ.....</p>	<p>กลมกลืนเสียง, หรือ สนธิ</p>
ก.4	<p>คำ พุทโธวาท รวมกันได้โดยที่เสียงในพยางค์หน้า (พุท) กลมกลืนเสียงกับพยางค์หน้าของคำหลัง (โอวาท) เข้าเป็นคำ เดียวกัน เรียกว่า การสนธิ</p> <p>การสนธิจึงเกิดขึ้นได้จากการกลมกลืนเสียงระหว่าง .....</p>	<p>เชื่อมเสียง หรือ กลมกลืนเสียงเข้า ด้วยกัน</p>

ก.5	<p>เมื่อ วัชริ กับ อาวุธ มาต่อกัน จะรวมกันเป็น วัชรอาวุธ ก็ พยางค์ท้ายของ วัชริ(คำหน้า) รวมกับพยางค์หน้าของ อาวุธ (คำหลัง) ให้เป็นเสียงเดียวกัน คำ วัชรอาวุธ จึงเป็นคำที่เกิดจากการรวมคำโดยวิธี .....</p>	<p>พยางค์ท้ายคำหน้ากับ พยางค์หน้าคำหลัง</p>
ก.6	<p>คำ วิทยา กับ อาลัย มารวมกันเป็น วิทยาาลัย เพราะพยางค์ท้าย ของ.....กลมกลืนเสียงกับพยางค์หน้าของ.....</p>	<p>กลมกลืนเสียงหรือ สันธิ</p>
ก.7	<p>การสันธิหรือการกลมกลืนเสียงเกิดขึ้นได้อย่างไร .....</p>	<p>วิทยา หรือ คำหน้า อาลัย หรือ คำหลัง</p>
ก.8	<p>จากคำต่อไปนี้ ราช สันธิกับ โอวาท เป็น ราโชวาท ราช " โอรส " ราชโอรส คำที่มีการสันธิหรือกลมกลืนเสียงกัน คือ .....</p>	<p>จากการที่เสียงท้าย ของคำหน้ากลมกลืน เสียงกับพยางค์ท้าย ของคำหลัง</p>
ก.9	<p>คำ พุทธิโอวาท, ราชโอรส เป็นคำสมาสที่ออกเสียง 4 พยางค์ คือ พุค-ทะ-โอ-วาท, ราช-ชะ-โฮ-รค แต่เมื่อสันธิกันแล้วจะ ออกเพียง 3 พยางค์คือ พุค-โท-วาท และราช-โฮ-รค จะทำให้ ออกเสียงน้อยลงและสะดวกขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น จึงถือว่าการสันธิช่วยให้ออกเสียงได้.....</p>	<p>ราโชวาท</p>

ก.10	<p>ประโยชน์ของการสนธิเกี่ยวกับการออกเสียงคือ.....</p> <p>.....</p>	<p>ง่ายขึ้น, สะดวกขึ้น</p> <p>หรือน้อยลงกว่าเดิม</p>
ก.11	<p>ในการแต่งรอยกรองจะมีการบังคับจำนวนคำ พยางค์ หรือ ครุ</p> <p>สุให้ถูกต้องตามลักษณะที่กำหนดไว้ ผู้แต่งจำต้องคิดแปลงรูปคำให้</p> <p>สอดคล้องกับลักษณะบังคับ เช่น การแต่ง การสมาส เป็นต้น</p> <p>การสนธิก็เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยลดจำนวนพยางค์ลงได้ จึง</p> <p>ถือว่า การสนธิให้ประโยชน์ในการ.....</p>	<p>ช่วยให้ออกเสียงได้</p> <p>ง่ายขึ้น</p>
ก.12	<p>ตัวอย่างคำประพันธ์กาพย์ฉิ่งต่อไปนี้</p> <p>ปางราชปรารภกิจใน พลีกรรมอันไกร</p> <p>คือราชสุโยคม (อิตราคำนันท)</p> <p>ลักษณะบังคับของกาพย์ฉิ่ง คือ 6-4-6</p> <p>วรรคสุดท้ายจะอ่านว่า คือ-ราก-สุ-โย-คม เพื่อให้ไพเราะ</p> <p>และได้ 6 พยางค์</p> <p>ราชสุโยคม มาจาก ราชสุย สนธิกับ อุกม ที่ต้อง</p> <p>สนธิกันเพื่อให้ได้จำนวนพยางค์ตามบังคับและความไพเราะ</p> <p>สละสลวย</p>	<p>แต่งคำประพันธ์ หรือ</p> <p>แต่งรอยกรอง</p>

<p>ก.13</p>	<p>จากคำประพันธ์วลีสันตติถกฉันทต่อไปนี้</p> <p style="text-align: center;"> ความขอกดคอกระยะระยับ ว่าจะไว้สลับพรรณ ขอฟ้าตระการกมลจะหับัน จะเขาะยั่วที่ฉิมพร (สามัคคีเภทคำฉันท) ลักษณะบังคับของฉันท คือ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ ๙ จึงต้องสนธิ ทิม กับ ฉิมพร เป็น ทิมฉิมพร ให้ถูกต้องตามบังคับ จึงเห็นว่า การสนธิเป็นประโยชน์ในการ..... </p>	
<p>ก.14</p>	<p>ประโยชน์ของการสนธิจึงมีดังนี้</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p>	<p>แต่งฉันท</p>
<p>ก.15</p>	<p>การสนธิในภาษาบาลี สันสกฤตแบ่งออกได้ตามลักษณะของเสียง ทายของคำหน้า ถ้าเสียงทายคำหน้าเป็นอักษรประเภทใด จะ เรียกชื่อ สนธิตามตัวนั้น ถ้าคำหน้าลงท่ายด้วยสระ เรียก สระสนธิ คั้งนั้น ถ้าคำหน้าลงท่ายด้วยพยัญชนะ เรียกว่า .....</p>	<p>1. ออกเสียงไคงาย สละสลวย 2. แต่งฉันท.</p>
<p>ก.16</p>	<p>คำสนธิที่เกิดจากคำหน้าลงท่ายด้วยนฤหิต จึงเป็นการสนธิ ประเภท.....</p>	<p>พยัญชนะสนธิ</p>

ก.17	คำในภาษาบาลี จะลงท้ายด้วยอักษร 2 พยางค์ คือสระ และนฤคหิต สนธิในภาษาบาลีจึงมี 2 ประเภท คือ..... และ..... (ส่วนพยัญชนะสนธิจะต้องมีวิธีการซับซ้อนขึ้นอีก)	นฤคหิตสนธิ
ก.18	คำในภาษาสันสกฤตลงท้ายด้วย สระ พยัญชนะ หรือนฤคหิตก็ได้ ดังนั้น สนธิในภาษาสันสกฤตจึงมี 3 ประเภทคือ..... .....และ.....	สระสนธิและ นฤคหิตสนธิ
ก.19	การเรียกชื่อ สนธิ จะเรียกตามอักษรที่ลงท้ายของคำหน้า คือ ถ้า คำหน้าลงท้ายด้วยสระ จะเรียก สระสนธิ ดังนั้น 1. ถ้าคำหน้าลงท้ายด้วยพยัญชนะจะเป็น..... 2. ถ้าคำหน้าลงท้ายด้วยนฤคหิต จะเป็นการสนธิ ประเภท.....	สระสนธิ, พยัญชนะสนธิ และนฤคหิตสนธิ
ก.20	ดังนั้น ถ้าคำใดมารวมกันโดยวิธีของสระสนธิ แสดงว่า คำหน้า ต้องลงท้ายด้วย.....	1. พยัญชนะสนธิ 2. นฤคหิตสนธิ
ก.21	พยัญชนะสนธิคำหน้าจึงต้องลงท้ายด้วย..... นฤคหิตสนธิคำหน้าต้องลงท้ายด้วย.....	สระ
ก.22	การสังเกตว่า คำใดจะสนธิกันโดยใช้การสนธิประเภทใด จึง สังเกตได้ที่พยางค์.....ของคำหน้าว่าเป็นอักษรชนิดใด ก็จะเป็น การสนธิประเภทนั้น	พยัญชนะ นฤคหิต

ก.23	วิธีสังเกตว่า คำที่จะสนธิกันจะใช้การสนธิประเภทใด สังเกต ได้โดยอย่างไร	ท้าย
		ที่พยางค์ท้ายของ คำหน้า

ตอนที่ 2 สระสนธิในภาษาไทย

ก.24	<p>การสนธิ หมายถึง การกลมกลืนเสียงระหว่างพยางค์ท้ายของ คำหน้ากับพยางค์หน้าของคำหลังเข้าด้วยกัน ถ้าคำหน้าลงท้ายด้วยสระ คำหลังขึ้นต้นด้วยสระ ก็จะมี เป็นการกลมกลืนเสียง.....</p>	
ก.25	<p>การกลมกลืนเสียงสระ เรียกว่า สระสนธิ ดังนั้น สระสนธิจึง เกิดจากการกลมกลืนเสียงของคำที่ลงท้ายด้วย.....กับคำที่ ขึ้นต้นด้วย.....</p>	สระ
ก.26	<p>คำ ราชาธิราช มาจาก ราช สนธิกับ อธิราช คำหน้าลงท้าย ด้วยเสียง อะ คำหลังขึ้นต้นด้วย อะ คำ ราชาธิราช จึงเกิดจากการสนธิประเภท.....</p>	สระ, สระ
ก.27	<p>สระสนธิเกิดขึ้นได้อย่างไร ....</p>	สระสนธิ
ก.28	<p>สระสนธิในภาษาไทยแบ่งหมวดตามสระที่พยางค์ท้ายของคำหน้า คือ หมวด อะ อา, อี อี และ อุ อุ ดังนั้น สระสนธิในภาษาไทย จึงแบ่งออกได้.... หมวด</p>	<p>จากการกลมกลืนเสียง ของคำที่ลงท้ายด้วย สระและขึ้นต้นด้วยสระ หรือ จากการ กลมกลืนเสียงสระ</p>

ก.29	<p>การเรียกชื่อสระสนธิ จะเรียกตามสระที่อยู่ท้ายคำหน้า ถ้าคำหน้า ลงท้ายด้วย อะ อา เรียกว่า การสนธิหมวด อะ อา ถ้าคำหน้าลงท้ายด้วย อิ อี จะเรียกหมวด..... ถ้าการสนธิหมวด อุ อู คำหน้าจะลงท้ายด้วยสระ...</p>	3
ก.30	<p>คำ สามัคคี สนธิกับ อาจารย์ เป็น สามัคยาจารย์ คำนำลงท้าย ด้วย อี จึงเป็นการสนธิในหมวด อิ อี ดังนั้น ษฺนุ สนธิกับ อาคม เป็น ษฺนวาคม จะเป็นการสนธิในหมวด .....</p>	<p>อิ อี อุ อู</p>
ก.31	<p>เราจะสังเกตไควว่า สระสนธิอยู่ในหมวดใดใดที่ใด .....</p>	<p>อุ อู</p>
ก.32	<p>คำที่จะสนธิต่อไปนี้ คำใดสนธิในหมวด อะ อา สุข สนธิกับ อภิบาล อัคคี " โภกาส คณู " อุนถัมภ คำที่สนธิในหมวด อะ อา คือ.....</p>	<p>สระที่พยางค์ท้ายของ คำหน้า</p>
ก.33	<p>สระสนธิในหมวดใดก็ตาม จะแบ่งเป็นการสนธิ ระหว่างสระใน หมวดเดียวกันและสนธิกับสระในหมวดอื่น ถ้าสนธิในหมวดเดียวกัน สระท้ายของคำหน้ากับสระ หน้าของคำหลัง จะเป็นสระหมวดเดียวกัน การสนธิในหมวดเดียวกัน ถ้าคำนำลงท้ายด้วย อิ อี คำหลังจะขึ้นต้นด้วยสระ.....</p>	<p>สุข สนธิกับ อภิบาล</p>

ก.34	<p>คำต่อไปนี้ คำใดเป็นการสนธิในหมวดเดียวกัน</p> <p>ธานี สนธิกับ อินทร์ เป็น ธานินทร์</p> <p>ราช " อินทร์ " ราเชนทร์</p> <p>รังสี " โอกาส " รังสีโอกาส</p> <p>คำที่เป็นการสนธิในหมวดเดียวกัน คือ.....</p>	อี อี
ก.35	<p>จึงสามารถสรุปได้ว่า การสนธิในหมวดเดียวกันจะเกิดขึ้นเมื่อ</p> <p>.....</p>	ธานินทร์
ก.36	<p>การสนธิตรงข้ามหมวดกัน คือ สร่ายคำหน้า กับสร้อยคำหลัง</p> <p>เป็นสรคนละหมวดกัน</p> <p>ถ้าคำหน้าลงท้ายด้วย อะ อา คำหลังจะขึ้นต้นด้วย</p> <p>สระในหมวด.....</p>	พยางค์ท้ายคำหน้าและ พยางค์หน้าคำหลังเป็น สระหมวดเดียวกัน
ก.37	<p>คำต่อไปนี้คำใดเป็นการสนธิตรงข้ามหมวดกัน</p> <p>เทว สนธิกับ อาลัย เป็น เทवालัย</p> <p>สุข " อารมณ " สุขารมณ</p> <p>ราม " อิศวร " ราเมศวร</p> <p>คำที่เป็นการสนธิตรงข้ามหมวดกัน คือ .....</p>	อื่น
ก.38	<p>การสนธิในหมวดเดียวกัน สนธิแล้วจะได้สระในหมวดเดิม</p> <p>ดังนั้น ถ้า อะ อา สนธิกับ อะ อา จะได้ อะ อา</p> <p>1. ถ้า อี อี สนธิกับ อี อี จะได้ .....</p> <p>2. ถ้า อุ อุ สนธิกับ อุ อุ จะได้ .....</p>	ราม สนธิกับ อิศวร หรือ ราเมศวร

ก.39	<p>การสนธิในหมวด อะ อา ก็คือการสนธิคำที่ลงท้ายด้วย อะ อา กับคำที่ขึ้นต้นด้วย อะ อา สนธิแล้วจะได้สระในหมวดเดิม คือ</p> <p>อะ อา เชน</p> <p> เทศ สนธิกับ อภิบาล เป็น เทศอภิบาล</p> <p> สุข " อภิบาล " สุขอภิบาล</p> <p>ดังนั้น ถ้า ที่ฆ " อายุ " .....</p>	<p>1. อี อี</p> <p>2. อุ อุ</p>
ก.40	<p>คำสนธิในหมวด อะ อา ทอไปนี้แยกออกได้ดังนี้คือ</p> <p> สุนทรภรณ์ มาจาก สุนทร สนธิกับ อภรณ์</p> <p>ดังนั้น 1. วรภรณ์ มาจาก วร สนธิกับ .....</p> <p> 2. เบญจภรณ์ " .... "</p>	<p>ที่ฆาญ</p>
ก.41	<p>การสนธิในหมวด อะ อา กับสระในหมวดอื่น ก็คือการสนธิคำที่ลงท้ายด้วย อะ อา กับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระอื่น เชน อี อี อุ อุ เอ ไอ โอ เอา เป็นต้น เมื่อสนธิแล้วจะได้สระตามคำหลัง เชน</p> <p> อะ อา สนธิกับ อี อี จะได้ อี อี</p> <p>ดังนั้น 1. อะ อา สนธิกับ อุ อุ จะได้ .....</p> <p> 2. อะ อา " เอ ไอ โอ เอา จะได้ .....</p> <p>.....</p>	<p>1. อภรณ์</p> <p>2. เบญจม สนธิกับ อภรณ์</p>
ก.42	<p>การสนธิระหว่าง อะ อา กับ อี อี จะได้ อี อี หรือ เอ</p> <p>ดังนั้น ราช สนธิกับ อินทร์ จึงเป็น ราชินทร์ หรือ ราเชนทร์</p> <p> ถ้า ปรม " อินทร์ " ..... หรือ .....</p>	<p>1. อุ อุ</p> <p>2. เอ ไอ โอ เอา</p>

ก.43	คำ ราช สนธิกัม อูปโลก เป็น ราชูปโลก หรือ ราโชปโลก ถ้า สาธารณ สนธิกัม อูปกรณ จะเป็น ..... หรือ	ประมินทร์ หรือ ประเมณฑร
ก.44	คำสนธิคือไปนี้ มาจากคำเดิมคือ นเรศวร มาจาก นร สนธิกัม อิศวร ดังนั้น 1. มเหศวร จะมาจาก มหา สนธิกัม ..... 2. ราเมศวร " .... "	สาธารณูปกรณ หรือ สาธารณโณปกรณ
ก.45	การสนธิระหว่าง อะ อา กัม เอ ไอ โอ เออา แสดงว่า พยางค์ หนึ่งของคำหลังขึ้นต้นด้วยสระ.....	1. อิศวร 2. ราม สนธิกัม อิศวร
ก.46	ตามหลักการสนธิ ถ้า อะ อา สนธิกัมสระอื่น จะเป็นสระอื่น เช่น อะ อา+อิ อี จะเป็น อี อี, อะ อา กัม อู อู เป็น อู อู ดังนั้น ถ้า อะ อา กัม เอ ไอ โอ เออา จะได้สระ	เอ ไอ โอ เออา
ก.47	การสนธิระหว่าง อะ อา กัม เอ จะได้ดังนี้ อน สนธิกัม เอก เป็น อเนก ดังนั้น ถ้า ปัจจุบัน สนธิกัม เอก จะเป็น	เอ ไอ โอ เออา

ก.48	การสนธิระหว่าง อะ อา กับ โอ จะได้ดังนี้ มหา สนธิกับ โอพาร เป็น มโหฬาร ดังนั้น ถ้า ปิย สนธิกับ โอรส เป็น	ปัจเจก
ก.49	คำสนธิต่อไปนี้ มาจากคำเดิมคือ ราโอรส มาจาก ราช สนธิกับ โอรส 1. มโหฬาร " มหา " ..... 2. มโหสถ " ... "	ปัจเจก
ก.50	จากข้อต่อไปนี้ จงจับคู่ให้ถูกต้อง โดยเอาอักษรทางขวาใส่ใน วงเล็บหน้าหมายเหตุขวา เป็นการสนธิระหว่างสระใด (..) 1. ชิน สนธิกับ อาสว ก. อะ สนธิกับ อา (..) 2. ปุริส " อุกม ข. อะ " อี (..) 3. พุทโธวาท ค. อะ " โอ (..) 4. ประมินทร์ ง. อะ " อุ	1. โอพาร 2. มหา สนธิกับ โอรส
ก.51	การสนธิในหมวด อี อี ก็คือ การสนธิระหว่างคำที่ลงท้ายด้วยสระ อี อี กับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ.....หรือสระอื่น แต่เพียงคทาย คำหน้าต้องเป็น อี อี	1.ก 2.ง 3.ค 4.ข
ก.52	เราจะรู้ว่า คำใดเข้าสนธิตามหลักการสนธิในหมวด อี อี จึง สังเกตได้ที่.....	อี อี

ก.53	<p>อิ อี สนธิกับ อิ อี จะไต่สระ อิ อี หรือ เอ ธานี สนธิกับ อินทร เป็น ธานีทร ดังนั้น 1. อริ สนธิกับ อินทร จะเป็น .....หรือ..... 2. ราช " อินทร " .....หรือ.....</p>	<p>พยางค์ท้ายของคำหน้า</p>
ก.54	<p>คำสนธิในหมวด อิ อี ทั่วไปนี้จึงแยกออกได้ดังนี้ ไพรินทร์ มาจาก ไพรี สนธิกับ อินทร ดังนั้น 1. กรินทร์ มาจาก กรี สนธิกับ ..... 2. บคินทร์ " ... " .....</p>	<p>1. อรินทร์ 2. ราชินทร์ หรือ ราเชนทร</p>
ก.55	<p>ถ้า อิ อี สนธิกับสระในหมวดอื่น หมายความว่า คำหน้าลงท้าย ควบ อิ อี แต่คำหลังจะขึ้นต้นควบสระในหมวด.....</p>	<p>1. อินทร 2. มติ สนธิกับ อินทร</p>
ก.56	<p>การสนธิ อิ อี กับหมวดอื่นจะต้องแปลง อิ อี ท้ายคำหน้าให้เป็น พยางค์หน้าสระของ อิ อี (คือ ย) เสียก่อน แล้วจึงสนธิกับ คำหลัง คำว่า ริงสี เมื่อจะสนธิกับคำที่ขึ้นต้นควบสระอื่น จะ ต้องแปลงเป็น ริงสย ดังนั้น มติ เมื่อจะสนธิกับคำที่ขึ้นต้นควบสระอื่น จึงต้อง แปลงเป็น .....</p>	<p>อื่น ๆ หรือ อะ อา, อุ อุ</p>
ก.57	<p>ริงสี สนธิกับ โสภาส จึงเป็น ริงสย กับ โสภาส ได้เป็น ริงสโสภาส ดังนั้น ริงสี สนธิกับ อาพันธ จะได้เป็น .....</p>	<p>มตย</p>

ก.58	<p>การแปลงสระ อี อี้ เป็น ย บางทีก็คง อี ไว้ เช่น ริงสี อาจเป็น ริงสย หรือ ริงลีย</p> <p>ดังนั้น ริงสี สนธิกับ อุทัย จึงเป็น ริงสโยทัย หรือ ริงสีโยทัย ก็ได้</p> <p>ถ้า ริงสี สนธิกับ โภภาส จึงอาจเป็น ริงสโยภาส หรือ .....ก็ได้</p>	ริงสยาพันธ์
ก.59	<p>การกลายเสียง อี อี้ เป็น ย ถ้าคำเดิมมีอักษรเหมือนกันซ้อนกัน 2 ตัว ให้ตัดตัวที่เหมือนกันออก 1 ตัว แล้วจึงสนธิ เช่น อักคี่ กลายเป็น <u>อักคย</u> เมื่อตัด ค ออก 1 ตัว จะเป็น <u>อักย</u></p> <p>สามัคคี จึงกลายเป็น .....</p>	ริงสีโยภาส
ก.60	<p>คำ อักคี่ สนธิกับ โภภาส จึงเป็น อักคย กับ โภภาส สนธิกันเป็น อักโยภาส</p> <p>ดังนั้น สามัคคี สนธิกับ อาจารย์ จึงเป็น สามัคย กับ อาจารย์ สนธิกันเป็น .....</p>	สามัคย
ก.61	<p>การสนธิในหมวด อู อุ ได้แก่การสนธิคำที่ลงท้ายด้วยสระ..... กับคำอื่น</p>	สามัคยอาจารย์ สามัคยาราม
ก.62	<p>ถ้า อู อุ สนธิกับ อู อุ แสดงว่าคำหลังขึ้นต้นด้วย.....</p>	อู อุ

ก.63	<p>การสนธิระหว่าง อู อู กับ อู อู จะได้ อู อู หรือ โอ คั้งนั้น ครุ สนธิกับ อุปกรณ์ จึงเป็น ครูปกรณ์ หรือ คโรปกรณ์ ถ้า คณู สนธิกับ อุปถัมภ จะเป็น .....</p>	อู อู
ก.64	<p>คำ จตุบาทาน มาจาก จตุ สนธิกับ อุปาทาน คั้งนั้น ครูปการ จะมาจาก ....สนธิกับ.....</p>	คณูปถัมภ
ก.65	<p>อู อู สนธิกับสระหมวกอื่น แสดงว่าคำหลังขึ้นต้นด้วยสระ.....</p>	ครุ สนธิกับ อุปการ
ก.66	<p>อู อู สนธิกับสระอื่น จะต้องแปลง อู อู เป็น อັษสระของ อู อู เสียก่อน อັษสระของ อู อู คือ ๖ คั้งนั้น ธนุ เมื่อจะสนธิกับ อาคม จึงต้องเปลี่ยนเป็น ธน๖ เหตุ เมื่อจะสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระอื่น จึงเปลี่ยน เป็น .....</p>	อื่น ๆ
ก.67	<p>ธนุ สนธิกับ อาคม จึงเป็น ธน๖ กับ อาคม สนธิเป็น ธน๖อาคม คั้งนั้น เหตุ สนธิกับ อเนกรรค จึงเป็น.....</p>	เหตุ๖
ก.68	<p>1. คำ สาธวาจารย์ จึงมาจาก สาธู สนธิกับ ..... 2. คำ จักขวยตน มาจาก ..... สนธิกับ .....</p>	เหตุ๖วาเนกรรค

ก.69	คำต่อไปนี้ มาจากการสนธิระหว่างคำใด 1. ราชนิยานุสรณ์ มาจาก .....สนธิกับ..... 2. กิตติยากร " ..... "	1. อาจารย์ 2. จักขุ
ก.70	คำ ธีนวาคม มาจาก ธีนุ สนธิกับ อาคม ถ้า 1. จักขวยตน มาจาก .... สนธิกับ อายตนะ 2. ภิกขโว " .... " โโอ	1.ราชินี สนธิกับ อุนสรณ์ 2. กิตติ สนธิกับ อากร
		1.จักขุ 2.ภิกขุ

ก.75	ถ้า พรหมนุ วมกับ อาสน เป็น พรหมาสน คำ พรหมาสน ก็เป็นคำที่เกิดจากการสนธิประเภท พยัญชนะสนธิ เพราะคำหน้า (พรหมนุ) เป็นคำที่ลงท้ายด้วย	พยัญชนะสนธิ
ก.76	ดังนั้นการสังเกตว่า คำใดจะสนธิกันโดยวิธีพยัญชนะสนธิหรือไม่ สังเกตไคที่พยางคทายของ.....	พยัญชนะ
ก.77	คำพยัญชนะสนธิจึงเกิดขึ้นจากการกลมกลืนเสียงระหว่างคำที่ลง ท้ายด้วย.....กับคำที่ขึ้นต้นด้วย.....หรือ.....	คำหน้า
ก.78	พยัญชนะสนธิเกิดขึ้นไคอย่างไร	พยัญชนะ สระ พยัญชนะ
ก.79	เราจะสังเกตไคว่า คำใดสนธิโดยวิธีพยัญชนะสนธิสามารถสังเกต ไคที่.....	จากการกลมกลืนเสียง คำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ กับคำที่ขึ้นต้นด้วย พยัญชนะ หรือ สระ
ก.80	คำที่เรารับมาจากภาษาบาลี สันสกฤต คำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ เป็นคำสันสกฤตทั้งสิ้น ภาษาบาลีไม่มีคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ดังนั้น พยัญชนะสนธิจึงมีแต่ในภาษา.....	พยางคทายคำหน้า

ก.81	เหตุที่พยัญชนะสนธิมีแต่ในภาษาสันสกฤตเพราะ.....	สันสกฤต
ก.82	คำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะในภาษาสันสกฤต คือ คำที่มีเครื่องหมาย ฟินหู หรือ จุก (.) อยู่ใต้อักษรตัวสุดท้ายของคำ เช่น รหัส เทวนุ เป็นต้น คำดังกล่าวถือเป็นคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ จากคำต่อไปนี้ เศษสุ รุกข มนสฺ สจฺจ คำที่ลงท้าย ด้วยพยัญชนะใดแก่.....	ภาษาบาลีไม่มีคำลง ท้ายด้วยพยัญชนะ (หรือข้อความในทำนอง เดียวกัน)
ก.83	คำต่อไปนี้ ราชนุ ภควตุ ทรสฺ เป็นคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเพราะ	เศษสุ และ มนสฺ
ก.84	การสังเกตว่า คำใดลงท้ายด้วยพยัญชนะ จึงสังเกตได้ที่.....	มีเครื่องหมายฟินหู(.) อยู่ใต้อักษรตัวสุดท้าย
ก.85	คำที่จะสนธิกันต่อไปนี้ 1. พรหมนุ สนธิกับ โลก 2. มนสฺ " ภาพ 3. สงฺฆ " อาวาส คำที่จะสนธิกันโดยวิธีพยัญชนะสนธิ ใดแก่ ขอ..และ..	อักษรตัวสุดท้ายมีฟินหู (.) อยู่ข้างใต้
ก.86	จากกรอมนที่ 85 ข้อ 1 และ 2 เป็นคำที่สนธิกันด้วยพยัญชนะสนธิ เพราะ.....	ข้อ 1 และ 2

ก.87	รหฺสฺ สณฺธิกัณฺ ฐานฺ เป็น รโหฐานฺ ต้องสนธิกันโดยวิธีพยัญชนะสนธิ เพราะ.....	คำนำลงท้ายควย พยัญชนะ
ก.88	การสังเกตว่า คำใดสนธิกันโดยวิธีพยัญชนะสนธิ จึงสังเกตได้ที่ พยางค์.....ของคำหน้า	รหฺสฺ(คำหน้า)ลงท้าย ควยพยัญชนะ (ส)
ก.89	การสนธิประเภทพยัญชนะสนธิ ไทยรับมาใช้บ่อย ส่วนมากรับ คำสนธิอยู่แล้วมาใช้ ไม่นิยมเอาวิธีการมาสร้างคำใหม่ใน ภาษาไทย คำสนธิประเภท.....ในภาษาไทยจึงมีใช้น้อย	ท้าย
ก.90	คำพยัญชนะสนธิที่ไทยนำมาใช้ เช่น คำที่ลงท้ายควย น ต และ ส เป็นคน ถาลงท้ายควย น จะมี น อยู่ท้ายสุดของคำ และมี เครื่องหมายพิณฑุ(.) กำกับอยู่ที่ น ควย คำต่อไปนี้ ราชนุ ฐาน เทวนุ ปทาน คำที่ลงท้ายควย เสียง น คือ.....	พยัญชนะสนธิ
ก.91	คำต่อไปนี้ คำใดลงท้ายควยเสียง ส เศษสุ อวาต รหฺสฺ สหส คำที่ลงท้ายควย ส ไคแก.....	ราชนุ และ เทวนุ
ก.92	คำต่อไปนี้ ภคต ภควต หนต คำที่ลงท้ายควยเสียง ต ไคแก	เศษสุ และ รหฺสฺ

ก.93	<p>การสนธิคำที่ลงท้ายด้วย น แมงออกเป็น 2 พวก คือ น สนธิกับสระ และ น สนธิกับพยัญชนะ</p> <p>ถ้า น สนธิกับสระ แสดงว่า คำหลังจะขึ้นต้นด้วย...</p>	ภควตุ
ก.94	<p>ถ้าคำที่ลงท้ายด้วย น สนธิกับพยัญชนะ คำหลังจะขึ้นต้นด้วย.....</p>	สระ
ก.95	<p>การสนธิคำที่ลงท้ายด้วย น กับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ตัด น ออกแล้วสนธิตามแบบสระสนธิ เช่น</p> <p>ราชนุ สนธิกับ โอรส เป็น ราช กับ โอรส สนธิเป็น ราโอรส</p> <p>ถ้า พรหมนุ สนธิกับ อาสน์ จะสนธิเป็น.....</p>	พยัญชนะ
ก.96	<p>อาคมนุ สนธิกับ อาณนุท จะเป็น.....</p>	พรหมาสน์
ก.97	<p>การสนธิคำที่ลงท้ายด้วย น กับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ทำให้ดังนี้</p> <p>ราชนุ สนธิกับ กุมาร เป็น ราชกุมาร</p> <p>พรหมนุ " ชาติ " พรหมชาติ</p> <p>จากลักษณะการสนธิดังกล่าวนี้ จึงสังเกตได้ว่าคำที่ลงท้ายด้วย น เมื่อสนธิกับคำอื่นให้ตัด...ออก แล้วออกันตามธรรมดา</p>	อาคมานนท

ก.98	<p>การสนธิคำลงท้ายด้วย น กับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะจึงสนธิกันได้ คังคอไปนี้</p> <p>พรหมนุ สนธิกับ โลก เป็น .....</p> <p>เทวนุ " บุคร " .....</p>	น																																																					
ก.99	<p>การสนธิคำที่ลงท้ายด้วย ต แมงออกเป็น 2 พวกคือ</p> <p>1. คำลงท้ายด้วย ต สนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ อโฆชะ</p> <p>2. คำลงท้ายด้วย ต สนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ โฆชะ หรือ สระ</p>	พรหมโลก เทวมุตร หรือ เทพมุตร																																																					
ก.100	<p>ลักษณะการแบ่งพยัญชนะออกเป็นโฆชะ อโฆชะ ในภาษาบาลี สันสกฤตจัดแบ่งเป็นวรรคดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="359 1124 964 1798"> <thead> <tr> <th rowspan="2">วรรค</th> <th colspan="2">อโฆชะ</th> <th colspan="3">โฆชะ</th> </tr> <tr> <th>ลิลิต</th> <th>ชนิต</th> <th>ลิลิต</th> <th>ชนิต</th> <th>นาสิก</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ก</td> <td>ก</td> <td>ข</td> <td>ค</td> <td>ฌ</td> <td>ง</td> </tr> <tr> <td>จ</td> <td>จ</td> <td>ฉ</td> <td>ช</td> <td>ฌ</td> <td>ญ</td> </tr> <tr> <td>ฉ</td> <td>ฉ</td> <td>ฐ</td> <td>ท</td> <td>ฑ</td> <td>ณ</td> </tr> <tr> <td>ค</td> <td>ค</td> <td>ถ</td> <td>ท</td> <td>ธ</td> <td>น</td> </tr> <tr> <td>ป</td> <td>ป</td> <td>ผ</td> <td>พ</td> <td>ภ</td> <td>ม</td> </tr> <tr> <td>เศษวรรค</td> <td>ย</td> <td>ร</td> <td>ล</td> <td>ว</td> <td>ศ</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ห</td> <td>ส</td> <td>ห</td> <td>ฬ</td> <td>•</td> </tr> </tbody> </table>	วรรค	อโฆชะ		โฆชะ			ลิลิต	ชนิต	ลิลิต	ชนิต	นาสิก	ก	ก	ข	ค	ฌ	ง	จ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	ฉ	ฉ	ฐ	ท	ฑ	ณ	ค	ค	ถ	ท	ธ	น	ป	ป	ผ	พ	ภ	ม	เศษวรรค	ย	ร	ล	ว	ศ		ห	ส	ห	ฬ	•	
วรรค	อโฆชะ		โฆชะ																																																				
	ลิลิต	ชนิต	ลิลิต	ชนิต	นาสิก																																																		
ก	ก	ข	ค	ฌ	ง																																																		
จ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ																																																		
ฉ	ฉ	ฐ	ท	ฑ	ณ																																																		
ค	ค	ถ	ท	ธ	น																																																		
ป	ป	ผ	พ	ภ	ม																																																		
เศษวรรค	ย	ร	ล	ว	ศ																																																		
	ห	ส	ห	ฬ	•																																																		

ก.101	จากกรอบที่ 100 พยัญชนะวรรคที่เป็นอโฆมะ ไค้แก่.....	
ก.102	ถ้าคำลงทาบควย ค สนธิกับคำขึ้นต้นควยพยัญชนะอโฆมะ ไค้คง ค ไค้ตามเคิม คังนั้น ภควตุ สนธิกับ ปฐา จึงเป็น	ก, ข, จ, ฉ, ฎ, ฏ ค, ก, ป, ฝ
ก.103	คำที่ลงทาบควย ค สนธิกับคำที่ขึ้นต้นควยพยัญชนะอโฆมะ ให้เปลี่ยน ค เป็น ท แล้วต่อกันตามธรรมคา คังนั้น ภควตุ สนธิกับ คีตา จึงเป็น	ภควตปฐา
ก.104	ถ้าคำหลังขึ้นต้นควยสระ ให้เปลี่ยน ค เป็น ท แล้วสนธิตามแบบ สระสนธิ คังนั้น ภควตุ สนธิกับ อานนุท จึงเป็น ภควตุ กับ อานนุท สนธิไค้เป็น.....	ภควทคีตา
ก.105	คำที่ลงทาบควย ส เมื่อสนธิกับคำอื่น ให้เปลี่ยน ส เป็น โอ คังนั้น มนสุ เมื่อจะสนธิกับคำอื่น จึงเปลี่ยนเป็น มโน คำ เศษสุ จึงเป็น ..... รหสุ เป็น	ภควทานนท
ก.106	มนสุ สนธิกับ ภาว จึงเป็น มโนภาว ไทยใช้ มโนภาพ คังนั้น รหสุ สนธิกับ ฐาน จึงเป็น ..... สรสุ " ฐ เป็น	เศโฆ รโห

ก.107	ถ้า มนฺสฺ สฺนธิกัณฺ มย จะ เป็น	วิโรฐาน สโรช
ก.108	คำ มโนภาพ มาจาก มนฺสฺ สฺนธิกัณฺ ภาพ (ภาว) 1. เตโชชฺย มาจาก ... สฺนธิกัณฺ ชย 2. เตโชชฺย " ... "	มโนมัย
ก.109	คำที่ลงท้ายด้วย ส ในอุปสรรค ทฺสฺ (ชัว, ยาก) และ นิสฺ (ไม่มี, ออก) ก็เป็นอีกพวกหนึ่งที่นำหน้าคำอื่น แล้วจะมีวิธี เปลี่ยนแปลงตามการสนธิ คือ ถ้า ทฺสฺ หรือ นิสฺ นำหน้าคำที่ขึ้นต้นด้วย สระ หรือ พยัญชนะโฆมะ โหแปลง ส เป็น ร เช่น นิสฺ สฺนธิกัณฺ กัณฺ เป็น นิสฺกัณฺ คังนัณ ทฺสฺ " ชน จึงเป็น	1. เตชฺสฺ 2. เตชฺสฺ สฺนธิกัณฺ ชฺย
ก.110	คำ นิสฺ กัณฺ มล จะสนธิเป็น ..... ทฺสฺ " วาท จะ เป็น	ทฺชฺน
ก.111	คำ นิสฺ กัณฺ อนฺตร สฺนธิกันเป็น	นิรมล ทฺชฺวาท
ก.112	คำ นิสฺกัณฺ มาจาก นิสฺ สฺนธิกัณฺ กัณฺ คังนัณ 1. นิสฺโห มาจาก ... สฺนธิกัณฺ ..... 2. ทฺชฺพถ " ... "	นิรันตร

ก.113	<p>คำต่อไปนี้เกิดจากการสนธิระหว่างคำใด</p> <p>1. พรหมบุตร เกิดจาก .....สนธิกับ.....</p> <p>2. มโนรถ " ..... " .....</p> <p>3. ศีโรเวชฐ " ..... " .....</p>	<p>1. นิสฺ สนธิกับ โทษ</p> <p>2. ทุสฺ " พด</p>
		<p>1.พรหมนุ สนธิกับ บุตร</p> <p>2.มนสฺ สนธิกับ รด</p> <p>3.ศีรสฺ " เวชฐ</p>

ตอนที่ 4 นฤคหิตสนธิ

<p>ก.114</p>	<p>ในภาษาบาลี สันสกฤต มีศัพท์พวกหนึ่งที่ลงท้ายด้วยนฤคหิต สิ่งเกิด ไค้จากมีเครื่องหมาย (°) อยู่บนอักษรตัวสุดท้ายของศัพท์นั้น เช่น ทานั เอวั พุทธานั สั เป็นต้น ศัพท์เหล่านี้ถือว่าลงท้ายด้วย นฤคหิต การสังเกตว่า ศัพท์คำใดลงท้ายด้วยนฤคหิต จึงสังเกต ไค้ที่.....</p>	
<p>ก.115</p>	<p>คำต่อไปนี้ สุขี ปริมิ สุต พุทธ คำที่ลงท้ายด้วยนฤคหิต ไค้แก่ .....</p>	<p>อักษรตัวสุดท้ายของคำ จะมีเครื่องหมาย นฤคหิตอยู่ข้างบน</p>
<p>ก.116</p>	<p>เครื่องหมาย ° ที่เขียนบนอักษรตัวสุดท้ายเป็นวิธีการเขียนของ ภาษาบาลีและสันสกฤตซึ่งไค้เป็นรูปวิภัติคำหนึ่งสำหรับบอกหน้าที่ ของคำในประโยคตามลักษณะไวยากรณ์ของเขา ในภาษาบาลีจะออกเสียง อัง ส่วนสันสกฤตออกเสียง อัม เช่น ผลั บาลี จะอาน ฉะ-ฉัง สันสกฤต อาน ฉะ-ฉัม</p>	<p>สุขี ปริมิ</p>
<p>ก.117</p>	<p>คั้งนั้น เครื่องหมาย ° ในภาษาบาลี สันสกฤต จึงเป็นวิภัติคำที่ไค้ บอก.....</p>	

ก.118	บางครั้งคำที่ลงท้ายด้วยนฤคหิตจะกลมกลืนเสียงกับคำอื่นโดยการ แปลงนฤคหิตเป็นรูปต่าง ๆ เรียกว่า นฤคหิตสนธิ นฤคหิตสนธิ จึงหมายถึง การกลมกลืนเสียงคำที่ลงท้าย ด้วย.....กับคำอื่น	หน้าที่ของคำในประโยค
ก.119	ในนฤคหิตสนธิ คำหน้าจึงต้องลงท้ายด้วย.....	นฤคหิต
ก.120	นฤคหิตสนธิ อาจเป็นการกลมกลืนเสียงนฤคหิต กับ สระ หรือ นฤคหิต กับ พยัญชนะก็ได้ ดังนั้น พยางค์ต้นของคำดังจึงอาจขึ้นต้นด้วย..... หรือ.....ก็ได้	นฤคหิต
ก.121	ถ้า นฤคหิตสนธิกับสระ แสดงว่าคำหน้าลงท้ายด้วยนฤคหิต ส่วน คำดังจะขึ้นต้นด้วย.....	พยัญชนะ หรือ สระ
ก.122	ถ้า นฤคหิต สนธิกับ พยัญชนะ แสดงว่า 1. คำหน้าลงท้ายด้วย..... 2. คำดังขึ้นต้นด้วย.....	สระ
ก.123	นฤคหิตสนธิจึงเกิดขึ้นได้จากการกลมกลืนเสียงระหว่างคำที่ลงท้าย ด้วย.....กับคำที่ขึ้นต้นด้วย.....หรือ.....	1. นฤคหิต 2. พยัญชนะ

ก.124	<p>ถ้านฤคหิตสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ ไห่แปลงนฤคหิตเป็น ม แล้ว จึงสนธิ เช่น ลี สนธิกับ อิทธิ เป็น สมิทธิ คังนั้น ลี สนธิกับ อุทัย จะเป็น .....</p>	<p>นฤคหิต สระ หรือ พยัญชนะ</p>
ก.125	<p>คำ ชุภี กับ อสตุ จะสนธิเป็น .....</p>	<p>สมุทัย</p>
ก.126	<p>คำต่อไปนี้มาจากการสนธิระหว่างคำใด</p> <p>สโมสร มาจาก ลี สนธิกับ โอสร</p> <p>1. สมุจเฉท " .. " อูจเฉท</p> <p>2. สมหาทาน " .. " .....</p>	<p>ศุภมัสดุ</p>
ก.127	<p>ถ้านฤคหิตสนธิกับพยัญชนะวรรค ไห่แปลงนฤคหิตเป็นพยัญชนะตัว สุดท้ายของวรรคเดียวกับพยัญชนะต้นของคำหลัง เช่น ลี สนธิกับ จร คำหลังขึ้นต้นด้วยวรรค จ จะแปลง นฤคหิตเป็นพยัญชนะตัวสุดท้ายของวรรค จ คือ ญ คังนั้น ลี กับ จร จึงเป็น ลัญจร</p> <p>ถ้า ลี สนธิกับ ชัย จะเป็น .....</p> <p>ลี " ชำติ เป็น .....</p>	<p>1. ลี 2. ลี สนธิกับ อาทาน</p>

ก.128	<p>ลักษณะการแบ่งพยัญชนะเป็นวรรคของภาษาบาลี สันสกฤตแบ่งออกได้ดังนี้</p> <p>วรรค ก มี ก ข ค ฉ ง จ มี จ ฉ ช ฌ ญ ฉ มี ฉ ฐ ฑ ฒ ณ ค มี ค ถ ท ธ น ป มี ป ผ พ ภ ม</p> <p>เศษวรรคมี บ ร ล ว ส (ศ, ษ) ห พ</p>	<p>สัญชัย สัญชาติ</p>
ก.129	<p>จากกรอที่ 128 พยัญชนะตัวสุดท้ายของแต่ละวรรค ไค้แก</p> <p>.....</p>	
ก.130	<p>พยัญชนะเศษวรรค ไค้แก .....</p>	<p>ง ญ ณ น ม</p>
ก.131	<p>ถ้าคำที่ลงท้ายด้วยนฤคหิต สันธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะในวรรค ค จะต้องแปลงนฤคหิตเป็น...</p>	<p>บ ร ล ว ส (ศ ษ) ห พ</p>
132	<p>คำต่อไปนี้สันธิกันจะเป็นอย่างไร</p> <p>สั สันธิกับ ตาป เป็น .....</p> <p>สั " ฐาน "</p>	<p>น</p>

ก.133	คำต่อไปนี้มาจากการสนธิระหว่างคำใด สมภาร มาจาก สี่ สนธิกับ ..... สันนิวาส " ... "	สันคาป สันฐาน
ก.134	การสนธิระหว่างนฤคหิตกับพยัญชนะ เชนวรรค คือ การสนธิคำที่ ลงท้ายด้วย.....กับคำที่ขึ้นต้นด้วย.....	ภาว สี่ สนธิกับ นิวาส
ก.135	พยัญชนะ เชนวรรค ไคแก่ ย ร ล ว ส ศ ษ ห พ จากคำต่อไปนี้ โยค เทศ หร เวช สาร คำที่ขึ้นต้น ด้วยพยัญชนะ เชนวรรค ไคแก่	1. นฤคหิต 2. เชนวรรค
ก.136	คำที่ลงท้ายด้วยนฤคหิต สนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วย เชนวรรค จะแปลง นฤคหิตเป็น ง เชน สี่ สนธิกับ โยค เป็น สึงโยค คึงนั้น สี่ " หร จะเป็น ..... สี่ " เวช "	โยค หร เวช สาร
ก.137	สี่ สนธิกับ สาร จะได้เป็น	สึงหร สึงเวช
ก.138	คำต่อไปนี้มาจากคำใดสนธิกัน 1. สึงวร มาจาก .. สนธิกับ ... 2. สึงหาร " .. " ...	สึงสาร

<p>ก.139</p>	<p>คำต่อไปนี้เกิดจากคำใดสนธิกัน</p> <p>1. สังคิต มาจาก .. สนธิกับ .....</p> <p>2. สัญญา " .. " .....</p> <p>3. สันฐาน " .. " .....</p> <p>4. สนเทศ " .. " .....</p> <p>5. สัมผัส " .. " .....</p>	<p>1. ลี</p> <p>2. ลี สนธิกับ หาร</p>
		<p>1. ลี สนธิกับ คีต</p> <p>2. ลี " ญา</p> <p>3. ลี " ฐาน</p> <p>4. ลี " เทศ</p> <p>5. ลี " ผัส(ผลส)</p>

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการสมาสกับการสนธิ

ก.140	<p>การสมาสและสนธิเป็นวิธีการที่ได้รับมาจากภาษาบาลี สันสกฤต ในภาษาเดิมมีวิธีการสลับซับซ้อน ต้องศึกษาโดยละเอียด แต่ไทยนำมาใช้เฉพาะวิธีที่เห็นว่าสะดวก และเหมาะสมกับภาษาไทยเท่านั้น</p> <p>ดังนั้น ลักษณะที่ร่วมกันของการสมาสและการสนธิก็คือ ต่างก็เป็นวิธีที่ไทยรับมาจากภาษา.....</p>	
ก.141	<p>การนำคำบาลี สันสกฤต มารวมกันจะใช้หลักการวางคำตามแบบ ภาษาเดิม คือ เอาคำหลักไว้หลัง คำขยายไว้หน้า</p> <p>ดังนั้น การสมาสกับการสนธิในภาษาไทย จึงเหมือนกันที่ใช้หลักการ.....แบบเดียวกัน</p>	บาลี สันสกฤต
ก.142	<p>คำสมาสในภาษาไทยจึงมีคำหลักอยู่ข้าง.....คำขยายอยู่..... คำสนธิในภาษาไทยจะวางคำหลักไว้.....คำขยายไว้.....</p>	วางคำ
ก.143	<p>การนำคำบาลี สันสกฤตมารวมกันในภาษาไทย ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เรียกว่าการ.....</p> <p>ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงรูปคำโดยกลมกลืนเสียงเข้าด้วยกัน เรียกว่า การ.....</p>	<p>1.หน้า,หลัง</p> <p>2.หน้า,หลัง</p>

ก.144	<p>การสมาสกับการสนธิจึงต่างกันว่า</p> <p>1. คำสมาสนำคำมารวมกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ</p> <p>2. คำสนธินำคำมารวมกันโดย.....</p>	<p>1. สมาส</p> <p>2. สนธิ</p>
ก.145	<p>เนื่องจากคำสมาสเกิดจากการนำคำมารวมกันโดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ ดังนั้นเมื่อจะแยกคำออกจากกัน ให้เป็นคำเดิม จึงแยกออกได้โดย เช่น</p> <p>พุทธศตวรรษ มาจาก พุทธ + ศต + วรรษ คำที่แยกออกมาจะมีรูปคำเหมือนเดิม</p> <p>ดังนั้น อุบัติเหตุ จึงแยกออกได้เป็น .... กับ .....</p>	<p>2. เปลี่ยนรูปคำผิดไปจากเดิม</p>
ก.146	<p>การแยกคำสมาสออกจากกัน จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำหรือไม่</p> <p>.....</p>	<p>อุบัติเหตุ กับ เหตุ</p>
ก.147	<p>คำสนธิเมื่อนำคำมารวมกัน จะกลมกลืนเสียงเข้าด้วยกันให้เป็นคำเดียวกันสนธิ เช่น ภัณฑา สนธิกับ อาหาร เป็น ภัณฑาหาร เมื่อจะแยกออกเป็นคำเดิม จึงต้องรู้ที่มาและวิธีการของสนธิด้วย จึงจะแยกได้ถูกต้อง เช่น วิทยาฉัย จะมาจาก วิทยา กับ อาฉัย</p> <p>ดังนั้น การแยกคำสนธิออกจากกัน จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำด้วย</p>	<p>ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

ก.148	<p>การแยกคำสมาสกับคำสนธิออกเป็นคำเคิมจึงต่างกันที่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสมาส แยกออกได้โดย..... 2. คำสนธิ เมื่อจะแยกออกจากกัน จะต้อง..... <p>.....</p>	
ก.149	<p>คำต่อไปนี้เมื่อแยกออกจากกัน สังเกตได้ว่า คำใดเป็นคำที่สร้างขึ้นโดยการสมาส หรือ การสนธิ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วสันตฤดู มาจาก วสันต กับ ฤดู 2. สหสัณยน " สหส " ันยน 3. คีตัญชติ " คีต " ัญชติ <p>คำที่เป็นคำสมาส คือข้อ.....</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ 2. เปลี่ยนรูปคำผิดไปจากเคิม
ก.150	จากข้อ 149 คำที่เกิดจากการสนธิ คือข้อ.....	ข้อ 1 และ 2
ก.151	ดังนั้นสรุปได้ว่า คำที่แยกออกเป็นคำเคิม แล้วรูปคำเปลี่ยนไปเป็นคำที่เกิดจากการสร้างโดยวิธี.....	ข้อ 3
ก.152	คำมาติ สันสกฤตที่มาารวมเป็นคำเดียวกัน ถ้าคำใดแยกออกเป็นรูปคำเคิม โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ เป็นคำที่เกิดจากการสร้างโดยวิธี.....	สนธิ

ก.153	<p>จากคำต่อไปนี้</p> <p>1. ราชโอรส อานออกเสียง ราช-ชะ-โอ-รค</p> <p>2. ราโอรส " รา-โช-รค</p> <p>คำทั้ง 2 นี้เกิดจากคำ 2 คำมารวมกัน คือ ราช กับ โอรส</p> <p>แต่คำในข้อ 1 นำมาต่อกันโดยวิธี.....</p> <p>คำในข้อ 2 มีการกลมกลืนเสียงโดยวิธี.....</p>	สมาส
ก.154	<p>คำ ราชโอรส อานออกเสียงทั้งหมด...พยางค์</p> <p>คำ ราโอรส อานออกเสียง...พยางค์</p>	สมาส สนธิ
ก.155	<p>คำ ราชโอรส นับเป็นคำสมาส ส่วน ราโอรส เป็นคำสนธิ</p> <p>คำ.....จึงออกเสียงจำนวนพยางค์น้อยกว่าคำ.....</p>	4 พยางค์ 3 พยางค์
ก.156	<p>คำสมาสกับคำสนธิจึงแตกต่างกันในเรื่อง การอ่านออกเสียงคือ</p> <p>คำสมาส ออกเสียงจำนวนพยางค์.....กว่าคำสนธิ</p>	สนธิ สมาส
ก.157	<p>ในการเอาคำมารวมกัน การสมาสนำมาต่อกันได้เลย จึงสามารถ</p> <p>สังเกตได้ง่ายว่าเกิดจากคำใดมารวมกัน เช่น</p> <p>วัฒนธรรม มาจาก .....กับ.....รวมกัน</p>	มาก

ก.158	<p>คำสนธิเกิดจากการนำคำบาลี สันสกฤตมารวมกัน แล้วกลมกลืนเสียงพยางค์ท้ายคำหน้ากับพยางค์หน้าคำหลัง ให้เสียงกลมกลืนกันสนิท จึงต้องเปลี่ยนรูปคำไปจากเดิม เช่น สุนทร สนธิกับ อารณ เป็น สุนทรารณ</p> <p>เมื่อจะแยกออกเป็นคำเดิม จะต้องรู้ที่มาของคำและวิธีการสนธิด้วย ไม่ใช่เพียงแต่สังเกตจากรูปคำเท่านั้น เช่น มโหศวรรย มาจาก มหา สนธิกับ ไอศวรรย ไม่ใช่มาจาก มโห กับ ศวรรย</p> <p>ดังนั้น การแยกคำ.....ออกเป็นรูปคำเดิมจึงซับซ้อนกว่าการแยกคำ.....</p>	วิณน, ธรรม
ก.159	<p>รูปคำที่สังเกตที่มาของคำเดิมได้โดยพิจารณาจากรูปคำที่เห็น คือ คำ.....</p> <p>รูปคำที่จะรู้ที่มาของคำเดิมได้ ต้องอาศัยความรู้ เทาทัณฑ์และวิธีการสร้างคำ ไต่แกคำ.....</p>	สนธิ สมาส
ก.160	คำที่สังเกตคำเดิมได้ทันทีว่ามาจากคำใด ไต่แกคำ.....	สมาส สนธิ
	จากข้อต่อไปนี่ จงพิจารณาว่าลักษณะใดเป็นลักษณะของการสมาสหรือสนธิ ให้เขียนคำตอบลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตอนท้ายของกรอมนั้น	สมาส

ก.161	เกิดจากเอาคำมาดี สันสกฤตมารวมกันโดยรวมพยางคหยาบคำตน กับพยางคตนคำดังให้กลมกลืนเสียงเข้าด้วยกัน เป็นลักษณะของการ.....	
ก.162	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เพียงแต่ควิสรรชนีและทัตพฆาต ที่พยางคหยาบคำตนเท่านั้น เป็นลักษณะของการ.....	สนธิ
ก.163	ภาพพยางคหยาบคำตนเป็น อี อี ต้องเปลี่ยน อี อี เป็น ย เสียบก่อน ภาพพยางคหยาบคำตนเป็น อุ อุ ต้องเปลี่ยน อุ อุ เป็น ว เป็นลักษณะของการ.....	สมาส
ก.164	เมื่อแยกออกจากกันจะ เปลี่ยนรูปผิดไปจากเดิม เป็นลักษณะของการ.....	สนธิ
ก.165	เมื่อรวมคำเข้าด้วยกันแล้ว มักออกเสียงมีจำนวนพยางคตนน้อยกว่า พยางค 2 คำเดิมมารวมกัน เป็นลักษณะของการ.....	สนธิ
ก.166	แยกออกมา มีรูปคำเหมือนเดิมทุกประการ เป็นลักษณะของการ.....	สนธิ

ก.167	เมื่อรวมคำเข้าด้วยกันแล้ว มีกออกเสียงมีจำนวนพยางค์เพิ่มขึ้น กว่าพยางค์จาก 2 คำเดิมมารวมกัน เป็นลักษณะของการ.....	สมาส
ก.168	การสังเกตว่า คำเดิม คืออะไร สังเกตไต่ยาก ต้องอาศัย ความรู้เท่าทันวิธีการสร้างคำ เป็นลักษณะของการ.....	สมาส
ก.169	สังเกตไต่ทันที่มาจากคำใดเพราะเป็นการเอาคำมาเรียงกัน เท่านั้น เป็นลักษณะของการ.....	สนธิ
		สมาส

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 1 รัศมีความยาก และอำนาจจำแนกของข้อทดสอบ

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก ในกลุ่มโตคะแนนสูง R_H	จำนวนผู้ตอบถูก ในกลุ่มโตคะแนนต่ำ R_L	ค่าดัชนี ความยากง่าย D_i	ค่าดัชนี อำนาจจำแนก V_i
1	23	17	.74	.22
2	25	15	.74	.37
3	25	6	.57	.70
4	25	2	.50	.85
5	24	16	.74	.30
6	19	5	.44	.52
7	19	7	.48	.44
8	21	15	.67	.22
9	18	10	.52	.30
10	24	13	.69	.41
11	22	10	.59	.44
12	25	14	.72	.41
13	23	11	.63	.44
14	24	16	.74	.30
15	25	18	.80	.26
16	24	12	.67	.44
17	22	9	.57	.48
18	24	18	.78	.22

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก ในกลุ่มไคคะแนนสูง R_H	จำนวนผู้ตอบถูก ในกลุ่มไคคะแนนต่ำ R_L	ค่าดัชนี ความยากง่าย D_i	ค่าดัชนี อำนาจจำแนก V_i
19	21	15	.67	.22
20	26	9	.65	.63
21	22	15	.69	.26
22	10	4	.26	.22
23	24	15	.72	.33
24	24	18	.78	.22
25	27	15	.78	.44
26	27	14	.76	.48
27	24	18	.78	.22
28	25	18	.80	.26
29	21	4	.46	.63
30	20	9	.54	.41
31	18	8	.48	.37
32	15	4	.35	.41
33	16	6	.41	.37
34	24	7	.57	.63
35	16	3	.35	.48
36	21	10	.57	.41
37	25	18	.80	.26

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก ในกลุ่มไคคะแนนสูง	จำนวนผู้ตอบถูก ในกลุ่มไคคะแนนต่ำ	ค่าดัชนี ความยากง่าย	ค่าดัชนี อำนาจจำแนก
	R_H	R_L	D_i	V_i
38	25	16	.76	.33
39	16	8	.44	.30
40	21	12	.61	.33

ภาคผนวก ค

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ

X	f	fX	X ²	fX ²
39	1	39	1521	1521
38	—	—	—	—
37	3	111	1369	4107
36	—	—	—	—
35	1	35	1225	1225
34	—	—	—	—
33	2	66	1089	2178
32	7	224	1024	7168
31	5	155	961	4805
30	2	60	900	1800
29	5	145	841	4205
28	8	224	784	6272
27	5	135	729	3645
26	5	130	676	3380
25	11	275	625	6875
24	6	144	576	3456
23	6	138	529	3174
22	2	44	484	968
21	4	84	441	1764

ตารางที่ 2 (ต่อ)

X	f	fX	X ²	fX ²
20	1	20	400	400
19	11	209	361	3971
18	4	72	324	1296
17	3	51	289	867
16	6	96	256	1536
15	—	—	—	—
14	1	14	196	196
13	1	13	169	169
รวมคะแนน	100	2484	—	64978

การหาความเชื่อถือใจของแบบทดสอบ

1. คำนวณ ค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนการทำแบบทดสอบ

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยฐานเลขคณิตของคะแนนการทำแบบทดสอบ}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนนที่ได้ทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด}$$

แทนค่าในสูตร

$$\bar{X} = \frac{2484}{100}$$

$$= 24.84$$

2. คำนวณ ค่าความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ ของผู้เข้าสอบทั้งหมด

$$\text{สูตร } \sigma_t^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}$$

$$\sigma_t^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนน}$$

$$\sum fX^2 = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง}$$

แทนค่าในสูตร

$$\sigma_t^2 = \frac{100 \times 64978 - (2484)^2}{100(100-1)}$$

$$= \frac{327544}{9900}$$

$$= 33.09$$

3. คำนวณ ค่าความเชื่อถือได้ของข้อทดสอบ โดยใช้สูตร กูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21

(Kuder Richardson 21)

$$\text{สูตร } r_{K-21} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\bar{X}(K-\bar{X})}{KS^2} \right]$$

r_{K-21} = ความเชื่อถือได้ของข้อสอบ

K = จำนวนข้อของแบบทดสอบ

$\bar{X}$ = มีชคณิตของคะแนน

S^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากการทำแบบทดสอบ

แทนค่าในสูตร

$$r_{K-21} = \frac{40}{40-1} \left[1 - \frac{24.84(40-24.84)}{40 \times 33.09} \right]$$

$$= 1.03 \times 0.72$$

$$= 0.74$$

ภาคผนวก ง.

ตารางที่ 3 ผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนบทเรียน

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ	คะแนนทดสอบ		คะแนน	คะแนนความก้าวหน้า
	ก่อนเรียนบทเรียน (4,000)	หลังเรียนบทเรียน คะแนน	ร้อยละ	ความก้าวหน้า (a)	ยกกำลังสอง (a ²)
1	20	35	87.50	15	225
2	23	39	97.50	16	256
3	16	33	82.50	17	289
4	17	37	92.50	20	400
5	17	35	87.50	18	324
6	17	36	90.00	19	316
7	20	38	95.00	18	324
8	14	37	92.50	23	529
9	17	32	80.00	15	225
10	18	34	85.00	16	256
11	21	38	95.00	17	289
12	14	33	82.50	19	361
13	9	26	65.00	17	289
14	17	32	80.00	15	225
15	16	35	87.50	19	361
16	7	28	70.00	21	441
17	13	35	87.50	22	484
18	17	37	92.50	20	400

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ	คะแนนทดสอบ		คะแนน	คะแนนความก้าวหน้า
	ก่อนเรียน (4,000)	หลังเรียน คะแนน	หลังเรียน ร้อยละ	ความก้าวหน้า (d)	ยกกำลังสอง (d ²)
19	14	34	85.00	20	400
20	15	36	90.00	21	441
21	15	35	87.50	20	400
22	17	37	92.50	20	400
23	16	37	92.50	21	441
24	18	38	95.00	20	400
25	8	29	72.50	21	441
26	14	35	87.50	21	441
27	11	35	87.51	24	576
28	12	32	80.00	20	400
29	17	34	85.00	17	289
30	12	33	82.50	21	441
31	17	37	92.50	20	400
32	16	36	90.00	20	400
33	13	34	85.00	21	441
34	17	37	92.50	20	400
35	21	38	95.00	17	289
36	13	26	65.00	13	169
37	16	34	85.00	18	324
38	10	32	80.00	22	484
39	21	36	90.00	15	225

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ	คะแนนทดสอบ		คะแนน	คะแนนความก้าวหน้า
	ก่อนเรียน (4,000)	หลังเรียน คะแนน	ร้อยละ	ความก้าวหน้า (a)	ยกกำลังสอง (a ²)
40	13	33	82.50	20	400
41	18	36	90.00	18	324
42	9	32	80.00	23	529
43	12	33	82.50	21	441
44	13	33	82.50	20	400
45	9	32	80.00	23	529
46	12	35	87.50	23	529
47	15	38	95.00	23	529
48	9	30	75.00	21	441
49	18	36	90.00	18	324
50	15	32	80.00	17	289
51	17	37	92.50	20	400
52	10	30	75.00	20	400
53	16	37	92.50	21	441
54	15	37	92.50	22	484
55	20	38	95.00	18	324
56	12	33	82.50	21	441
57	18	37	92.50	19	361
58	10	36	90.00	26	676
59	9	29	72.50	20	400
60	15	36	90.00	21	441
61	15	36	90.00	21	441

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ	คะแนนทดสอบ		คะแนน	คะแนนความก้าวหน้า
	ก่อนเรียนบทเรียน (4,000)	หลังเรียนบทเรียน คะแนน	ร้อยละ	ความก้าวหน้า (d)	ยกกำลังสอง (d ²)
62	15	35	87.50	20	400
63	17	35	87.50	18	324
64	14	36	90.00	22	484
65	17	38	95.00	21	441
66	14	35	87.50	21	441
67	15	38	95.00	23	529
68	11	35	87.50	24	576
69	15	38	95.00	23	529
70	27	40	100	13	169
71	17	37	92.50	20	400
72	12	34	85.00	22	484
73	10	34	85.00	24	576
74	13	33	82.50	20	400
75	9	27	67.50	18	324
76	12	34	85.00	22	484
77	19	34	85.00	15	225
78	20	38	95.00	18	324
79	23	37	92.50	14	196
80	20	40	100	20	400
81	22	38	95.00	16	256
82	27	39	97.50	12	144
83	22	40	100	18	324

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ	คะแนนทดสอบ		คะแนน	คะแนนความก้าวหน้า
	ก่อนเรียนมท.เรียน (4,000)	หลังเรียนมท.เรียน คะแนน	ร้อยละ	ความก้าวหน้า (d)	ยกกำลังสอง (d ²)
84	18	37	92.50	19	361
85	20	38	95.00	18	324
86	17	40	100	23	529
87	24	40	100	16	256
88	29	39	97.50	10	100
89	23	39	97.50	16	256
90	17	37	92.50	20	400
91	24	36	90.00	12	144
92	21	36	90.00	15	225
93	25	40	100	15	225
94	28	40	100	12	144
95	22	39	97.50	17	289
96	31	40	100	9	81
97	15	37	92.50	22	484
98	24	40	100	16	256
99	26	40	100	14	196
100	25	39	97.50	14	196
รวมคะแนน	1666	3553	8882.50	1887	36681
คะแนนเฉลี่ย	16.66	35.53	88.825	18.87	
เฉลี่ยร้อยละ	41.65	88.83	88.83	47.18	

การทดสอบความมีนัยสำคัญ

1. ตั้งสมมุติฐานว่า: คะแนนเฉลี่ยระหว่างการท่าแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน และหลังเรียนบทเรียน ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

2. คำนวณ ค่ามัธยฐานเลขคณิตของผลต่าง ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนบทเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียนบทเรียน

สูตร
$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N}$$

$\bar{d}$ = มัธยฐานเลขคณิตของผลต่าง

d = ผลต่าง ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียน

N = จำนวนผู้เข้าสอบ

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned}\bar{d} &= \frac{1887}{100} \\ &= 18.87\end{aligned}$$

3. คำนวณ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง

สูตร
$$S.D._d = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$S.D._d$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง

$\sum d^2$ = คะแนนรวมของผลต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned}S.D._d &= \sqrt{\frac{36681}{100} - \left(\frac{1887}{100}\right)^2} \\ &= 3.28\end{aligned}$$

σ_d = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง

$$\text{สูตร} \quad \sigma_d = \frac{\text{S.D. } d}{\sqrt{N-1}}$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} \sigma_d &= \frac{3.28}{\sqrt{100-1}} \\ &= 0.33 \end{aligned}$$

4. ค่าจำนวนอัตราส่วนวิกฤต (Z)

$$Z = \frac{\bar{d}}{\sigma_d}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} Z &= \frac{18.87}{0.33} \\ &= 57.18 \end{aligned}$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 z จากตารางมาตรฐานมีค่า 2.58 แต่ z ที่ได้จากการคำนวณมีค่า $57.18 > 2.58$ ดังนั้น มีชนิดมีเลขคี่ของคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน. บทเรียนจึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กรณที่	คนที																															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
42																						X	X							X		
43												X						X				X	X	X				X				
44														X	X																	
45														X	X																	
46																																
47		X														X			X										X			
48																																
49												X																				
50																		X					X							X		
51	X	X					X				X	X					X					X						X	X			
52								X								X				X	X						X	X		X		
53																																
54																																
55					X																											
56								X																								
57	X		X															X												X		
58																X						X		X							X	
59																						X	X	X								
60						X	X															X		X								
61																		X														
62				X									X	X													X					
63																																
64												X																				
65											X				X																	
66		X						X	X			X															X					
67									X	X																	X					
68								X		X																	X					
69																X														X		
70										X																						
71																																
72		X				X	X	X												X											X	
73											X																	X	X			
74																																
75																																
76							X																									
77																																
78								X	X							X			X													
หน่วยที่ 2.1							X	X																								
2			X															X				X		X			X	X				
3																			X								X		X			
4						X					X	X					X		X												X	
5											X	X																				
6		X												X								X		X			X					
7						X	X										X										X					
8							X	X																			X					

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กรวยที่	คนที	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	คอขวด	โดยเฉลี่ย	รอยดะ	
	31																										232	96.27		
	32																											232	96.27	
	33																			X								236	97.93	
	34																											235	97.51	
	35																											228	94.61	
	36													X														218	90.46	
	37																											231	95.85	
	38																											239	99.17	
	39						X																					216	89.63	
	40																											231	95.85	
	41																											217	90.04	
	42																											223	92.53	
	43																											220	91.29	
	44																											226	93.78	
	45																											224	92.95	
	46																											229	95.02	
	47																											225	93.36	
	48																											225	93.36	
	49																											232	96.27	
	50																											227	94.19	
	51																											217	90.04	
	52																											235	97.51	
	53																											217	90.04	
	54																											235	97.51	
	55																											229	95.02	
	56																											214	88.80	
	57																											223	92.53	
	58																											203	84.23	
	59																											227	94.19	
	60																											231	95.85	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กรอมที่	คนที										ตบฏก
	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	
100											-
101											98
102											96
103											95
104											92
105									X		98
106											97
107							X				97
108											96
109											99
110											100
111			X						X		83
112				X							98
113	X					X					89
114											91
115											95
116											-
117											87
118											97
119											99
120											98
121											98
122											100
123											99
124											99
125											92
126						X					78
127											91
128											-
129											100
130											97
131							X				94
132							X				95
133			X					X			97
134											95
135											99
136											100
137											97
138											100
139											92
140											97
141											95
142											95
143											100
144									X		93

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กรอบที่	คนที่										ตอบถูก
	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	
145											99
146											98
147											-
148											93
149											94
150											96
151											97
152											98
153											96
154											99
155											100
156											100
157											98
158											97
159											99
160											100
161											96
162											92
163									X		93
164											99
165											98
166											99
167											96
168											95
169											96
ตอบถูก	239	240	239	239	241	232	236	240	232	230	222917
โคบเฉลี่ย ร้อยละ	99.17	99.59	99.17	99.17	100	96.27	97.93	99.59	96.27	95.44	95.09

ประวัติผู้เขียน

นายเดือน พรหมเมศ เกิดวันที่ 10 มีนาคม 2489 ที่ บ้านเกาะแตน ตำบลดลิ่งงาม
อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก เมื่อ พ.ศ. 2513 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ ประจำภาควิชา
ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยครูสงขลา
